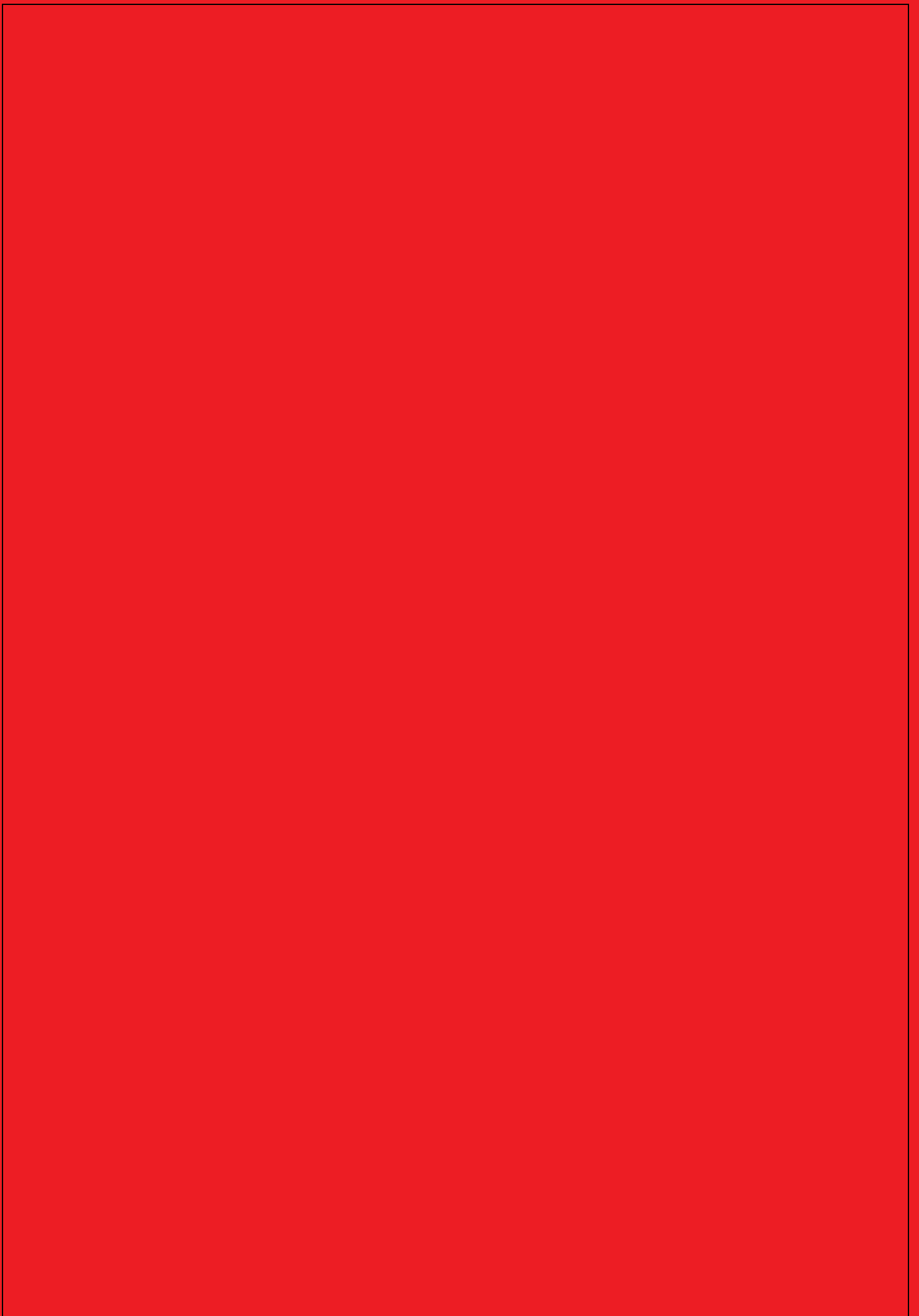
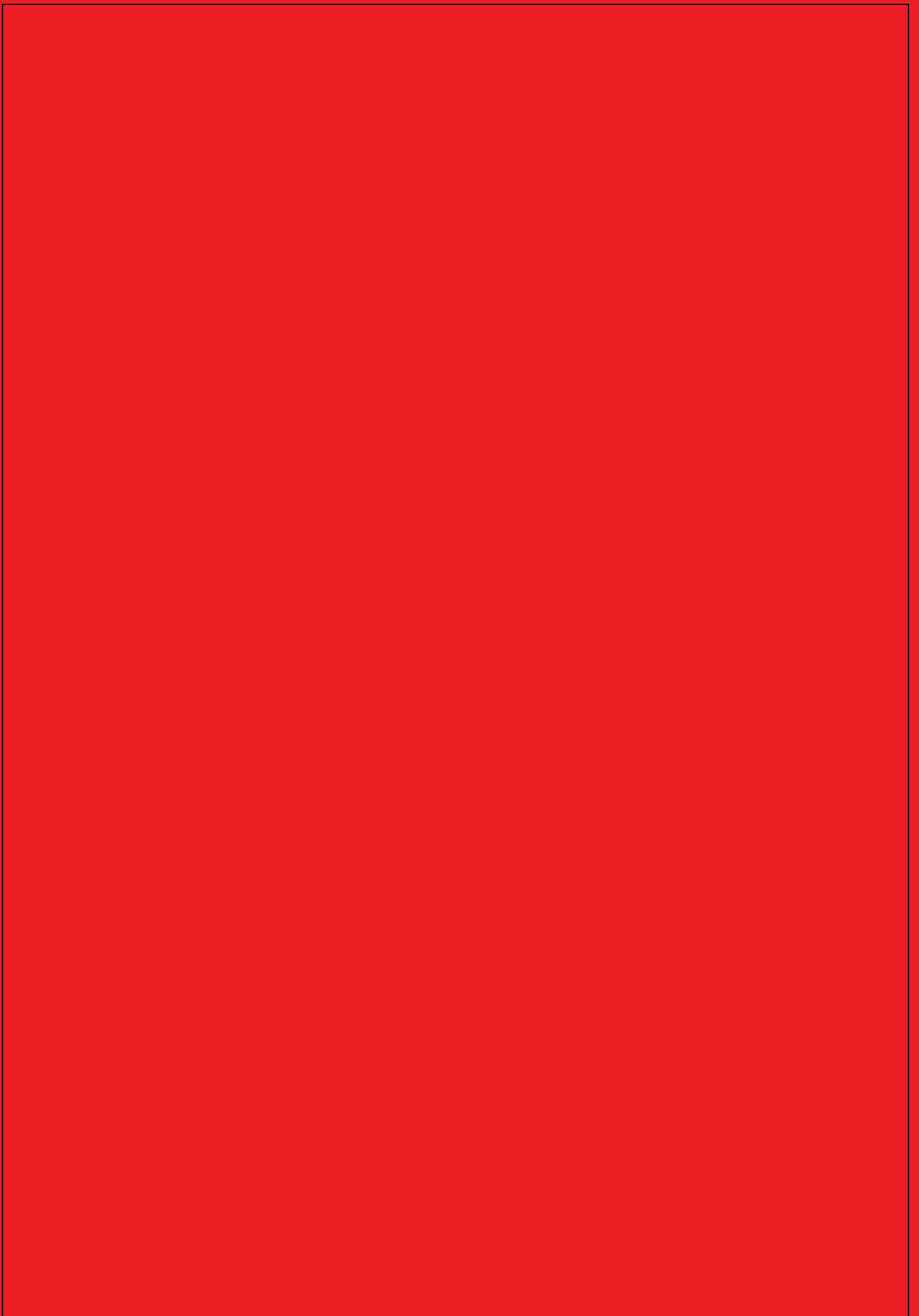

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

İL EKONOMİK
GÖRÜNÜM RAPORU
2021

**KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ
İL EKONOMİK GÖRÜNÜM
RAPORU
2021**

İÇİNDEKİLER

İçindekiler

1.İÇ TİCARET	3
1.1.İÇ TİCARETE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	4
1.1.1. Ticari Elektronik İleti Şikâyetleri:.....	4
1.1.2. Perakende Ticarete Yönelik Hizmetler:.....	4
1.1.3. Anonim Şirket Bakanlık Temsilcisi Görevlendirme Hizmetleri:.....	4
1.1.4. Lisanslı Depoculuk Denetimleri:.....	4
1.1.5. Cokey Numarası İşlemleri:	5
1.1.6. Hal Kayıt Sistemi ve Hakem Heyeti Faaliyetleri:	5
1.1.7. Ticaret, Sanayi Odasına ve ve Ekonomik Göstergeler:.....	5
1.1.9. TSO'ya Kayıtlı Üyelerin Dağılımı	6
1.1.10. Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası Üyeleri Meslek Grubuna Göre Dağılımı	7
1.1.11. Kurulan Ve Kapanan Şirket Sayısı.....	7
1.1.12. Ticaret Borsasına İlişkin Temel Bilgiler	8
1.1.13. Borsanın 2021 yılındaki işlem miktarları ve üye sayıları dağılımı	8
1.1.14. Protestolu Senetler ve Çek Kullanımı.....	8
1.1.15. Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Dağılımı ve Tutarı (TL)	10
1.1.16. Aylara Göre Karşılıksız Çeklerin Adet ve Tutarı (TL)	10
1.1.17. İbrazında ödenen çeklerin Adet ve Tutarı (TL)	11
1.1.18. Aylara Göre İbrazında Ödenen Çeklerin Adet ve Tutarı (TL)	11
1.1.19. İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti	12
1.1.20. Taşınmaz Ticareti Yetki Belgesi	12
1.1.21. Kuyumcu Ticareti Yetki Belgesi	13
1.1.22. Alışveriş Merkezleri	13
1.1.23. Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler	14
1.2. ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	14
1.2.1. Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği Meslek Grubu	14
1.2.2. Göçmen Statüsünde olan Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği	15
1.2.3. Esnaf ve Sanatkârların Cinsiyet Dağılımı:	15

1.2.4. Esnaf ve Sanatkârların Yaş Ortalaması:	15
1.2.5. Yıllara göre İşlem Sayıları:	15
1.2.6. Esnaf Ve Sanatkârlarına Yıllara Göre Terkin Ve Tescil Sayıları	16
1.2.7. En fazla Tescil Yapılan Meslek	16
1.2.8. En Fazla Tescil Yapılan 3 Meslek	16
1.2.9. İşyeri sayısı En fazla Artan 3 Meslek	16
1.2.10 İlimizde (Pandemi Döneminde) Esnaf Hibe Desteği istatistikleri	16
1.3.KOOPERATİFLERE İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER VE İSTATİSTİKLER	17
1.3.1. Kooperatif Türleri ve Sayısı	17
1.3.2. Kadın Kooperatifleri, KOOP-DES Hibe Desteği ve Yapılan Çalışmalar	18
1.4. TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİM İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER VE İSTATİSTİKLER	20
1.4.1. İstatistiki Veriler	20
1.4.2. Yıllarına göre, İl Tüketici Hakem Heyetine Şikâyet Başvuruları	20
1.4.3. Konularına Göre, İl Tüketici Hakem Heyetine Şikâyet Başvuruları	21
1.4.4. Tüketici CİMER Başvuruları	21
1.4.5. CİMER Tüketici Sorunları İl Hakem Heyeti Başvuruları	22
1.5. PİYASA GÖZETİM VE DENETİM TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	23
1.5.1. 2021 Yılında Yapılan Denetim Tablosu	23
2.DIŞ TİCARET	24
2.1. İhracat ve İthalat Hacmi	25
2.2. İhracat	28
2.3. 2019-2021 Yıllarına Göre İhracat Değeri (Dolar)	28
2.4. İhracat yapılan ilk 10 ülke ve ihracat payları	29
2.5. En çok ihracat yapılan 10 ürün kalemi ve ihracat payları	30
2.6. İthalat	30
2.7. En çok ithalat yapılan ilk 10 ülke ve ithalat payları	30
2.8. En çok ithalat yaptığımız 10 ürün kalemi ve ithalat payları	31
2.9. 2019-2021 Yıllarına Göre İthalat Değeri (Dolar)	31
3.TARIM	32
3.1 TARIM SEKTÖRÜ	33
3.1.2 Üretici Örgütleri	33
3.2. Tarımsal Krediler ve Destekler	34
3.3. 2021 Yılı Havzalarda Desteklenen Ürün Listeleri	35
3.4. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler	35
4.SANAYİ	37
4.1. Sanayi Sektörü Yapısı	38
4.2. Sanayi İşletmelerine İlişkin Bilgi ve İstatistikler	39

4.3.Organize Sanayi Bölgeleri	40
4.4 Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesi Parsel Durumu	41
4.5 Keskin Organize Sanayi Bölgesi Parsel Durumu	41
4.6 Silah Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Parsel Durumu	42
4.7. Küçük Sanayi Siteleri	42
4.8 Eski Sanayi Çarşısı Yaklaşık Mevcut Durum	43
4.9. Sektörün sorunlarına yönelik görüş ve değerlendirmeler	43
5.HİZMET	45
5.1.EĞİTİM	46
5.1.1. Eğitim Hizmetleri Sektörü	46
5.1.2. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler	47
5.1.3. Eğitim Kademelerine Göre İstatistikler (Aralık 2021).....	47
5.1.4. Kırıkkale Üniversitesi	48
5.2.SAĞLIK.....	49
5.2.1. Sağlık Hizmetleri Sektörü	49
5.2.2. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler	50
6.TURİZM	51
6.1. Turizm Sektörünün Yapısı	52
6.1.1 İnanç turizmine yönelik;.....	52
6.1.2. Tarih turizmine yönelik;	53
6.1.3. Çevre ve sağlık turizmine yönelik;.....	53
6.1.4. Tarihi Çeşnigir Köprüsü ve Kanyonu.....	53
6.1.5. Silah Müzesi.....	53
6.1.6. Oba köy Yeşil Vadi	54
6.2. Kültür Varlıkları Ve Turizm Potansiyeli	54
6.3.Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgeli Konaklama Tesisleri	54
6.4 Kırıkkale Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi Ve Doluluk Oranları	54
6.5. Geliştirilmesi Ve Desteklenmesi Gereken Turizm Alanları	55
6.6. Sektörünün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	55
7.İSTİHDAM	56
7.1. İstihdam	57
7.2 İlimizde İstihdam Verileri (%).....	57
7.3 Bölgesel istihdam Verileri (%)	57
7.4. Sosyal Güvenlik Verileri	57
7.5. Aktif Nüfus, İşgücüne Katılım Oranı Ve İşsizlik.....	58
7.6 Temel İşgücü Göstergeleri Bölgesel Bazda	58

7.7 İlimizin 2019-2021 Yıllarındaki İşe Yerleştirme, İş ve Meslek Danışmalığı Hizmetleri.....	59
7.8.İlimizde 2021 Yılında İşkur tarafından Açılan İstihdam Garantili Kurslar.....	59
8. DEVLET YATIRIMLARI.....	60
8.1. İlimizin 2021 Yılında Sektörel Bazdaki Devlet Yatırımları	61
8.2.İlimizin 2021 Yılında Yatırımcı Kurumlar Bazındaki Devlet Yatırımları	62
9. DEVLET YARDIMLARI	64
9.1. Sağlanan Destekler	65
9.2. Esnaf Ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince Sağlanan Destekler	65
9.3. İlimizde (Pandemi Döneminde) Esnaf Hibe Desteği İstatistikleri.....	66
9.4. Ahiler Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanan Yatırım Ortamı ve Teşvikler.....	66
9.5. KOSGEB Tarafından Sağlanan Hibe Ve Destekler	69
9.6. Lisanslı Depoculuk	69
9.7. Lisanslı Depoculuk Sisteminin Ekonomik Ve Sosyal Faydalar	71
10. DESTEKLENEN SEKTÖRLER	74
10.1. Devlet Tarafından Desteklenen Sektörler	75
10.2. Kırıkkale İli Yatırımlar için Teşvik / Destek Unsurları	75
10.3. Kırıkkale Bölgesi için Desteklenen Yeni Yatırım Teşvikleri	76
11. SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	77
11.1 Görüş ve Değerlendirme.....	78

YÖNETİCİ SUNUŞU

640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, iç ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak, belirlenen ticaret politikasını uygulamak ve gerekli koordinasyonu sağlamak Bakanlığımız görevleri arasında bulunmaktadır.

Ülkemizin gelişmiş ilk on ekonomi arasında yer alması hedefi doğrultusunda, uygun yatırım ortamının oluşturulması, ticaretin kolaylaştırılması, tacirlerimizin rekabet edebilirliklerinin artırılmasına yönelik Bakanlığımız çalışmalarıyla sürdürülebilir ekonomik gelişmenin sağlanması amaçlanmaktadır. Ülkemizin iç ticaret politikasının belirlenmesi ve uygulanmasında, ilimizdeki mevcut ekonomik durumun, ticari ihtiyaçların ve sektörel gelişmelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde, ilimizin ticari hayatını tüm yönleriyle ortaya koyacak çalışma ile iç ticaret, esnaf ve sanatkarlar, kooperatifler ve tüketicinin korunması ve piyasa gözetimi faaliyetleri, dış ticaret, üretim, istihdam, yapılan önemli devlet yardım ve yatırımları, desteklenen ve desteklenmesi gereken sektörler ile bunların ekonomiye katkıları ile gerekli görülen konularda bilgi ve değerlendirmelerin ve çözüm önerilerinin yer aldığı rapor İl Müdürlüğümüzce hazırlanmıştır.

İl Müdürlüğümüzün hazırlamış olduğu “**2021 Yılı İl Ekonomik Görünüm Raporunun**” İlimize, Bakanlığımıza ve kamuoyuna faydalı olmasını diler, bu raporun oluşmasına katkı sağlayan kurum ve kuruluşlarla birlikte personelimize teşekkürlerimi sunarım.

15/02/2022-Kırıkkale

Seyfettin ÇETİNER
Ticaret İl Müdürü

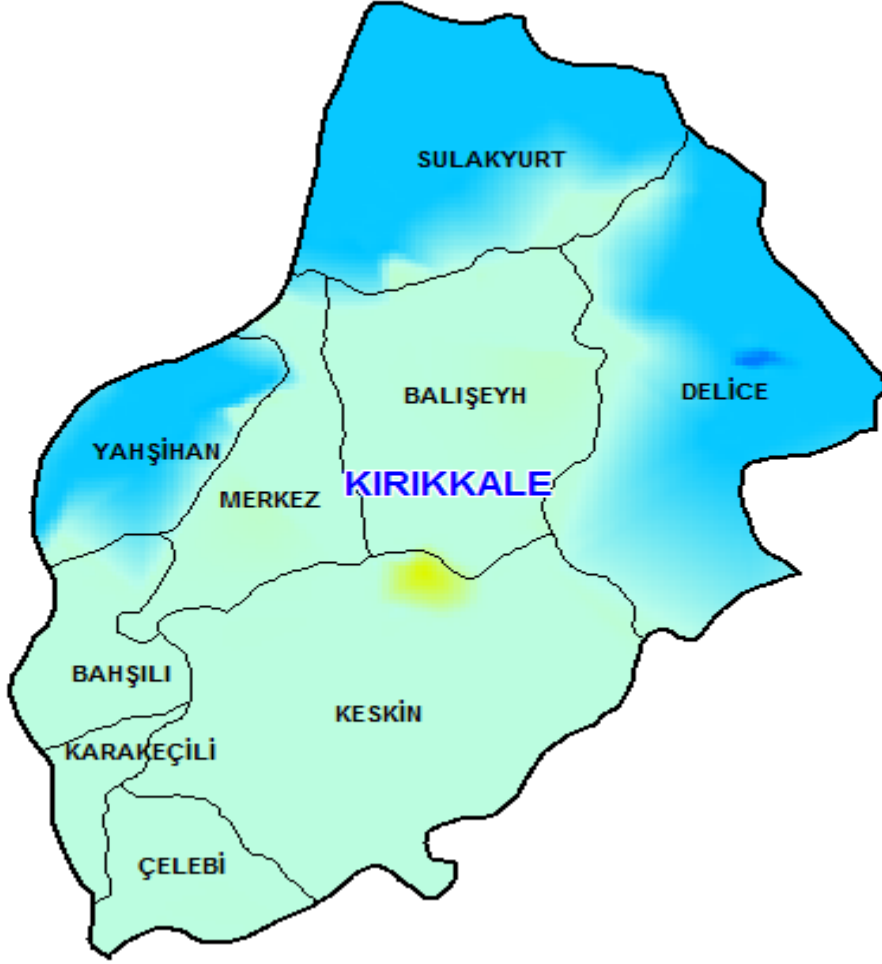

**KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ
İL EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU
2021**

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

KIRIKKALE

Kırıkkale, Orta Anadolu Bölgesi'nin Orta Kızılırmak Bölümünde yer alan bir kenttir. Kuzeyden Çankırı, doğudan Çorum, Yozgat ve Kırşehir, güney ve batıdan Ankara illeriyle çevrilidir. Yüzölçümü 4.365 km²'dir. İlçeleri: Merkez, Bahşili, Balışeyh, Çelebi, Delice, Karakeçili, Keskin, Sulakyurt ve Yahşihan'dır.

Yüzey Şekilleri, İl toprakları, dağlar ve yaylalarla kaplıdır. Ortalama yükselti 900-1.000 m'ler arasında değişir. Kuzeyden-güneye doğru dizilen ve genellikle güneybatı-kuzeydoğu doğrultulu dağlar, yayla düzlüklerini keser. Kuzeyde, Kara güney Dağı, Şeydin Tepe'de 1.319 m'ye ulaşır. Daha güneyde Dinek Dağı uzanır. Bu kütle üzerinde en yüksek nokta Kekik Tepe'dir (1.744 m). Küre Dağı (1.500 m) ise güneybatıdan il topraklarına sokulur. Güneyden ile giren, güney, kuzey doğrultulu akan Kızılırmak, ildeki tüm suları toplar; Orta Anadolu Bölgesi'ndeki en önemli kıvrımını ilin kuzeyinde yaparak Çankırı'ya (önce doğuya, sonra

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

kuzeydoğuya döner), il topraklarından geçer. Güneyden gelen Kılıç özü Deresi, doğu sınırı boyunca akan Kızılırmak'ın önemli kollarından Delice Irmağı'na dökülür. İl toprakları; kalker, marn, şist, peridotit, ana kayaları üzerinde oluşmuş, kahverengi topraklarla örtülüdür. Kızılırmak ve kollarının suladığı vadilerde, alüvyonlu ovalar ve yer yer volkanik oluşumlara rastlanır.

İklim ve Bitki Örtüsü, Kırıkkale İli, Orta Anadolu karasal iklimin etkisi altındadır. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar genelde kar yağışlı ve çok soğuk geçer. Yağış yağmur olarak, genelde ilkbahar aylarında düşer. İl merkezinde yapılan meteorolojik gözlemlere göre; yıllık ortalama sıcaklık 12.6°C, en soğuk ay ocak, en sıcak ay temmuzdur.

Bitki örtüsü, son derece zayıftır. Egemen tüm bozkır bitkileridir. İlkbaharda yeşeren çevre, yaz ortalarında sararır, kurur. Dağlarda bodurlaşmış, çalı ve dağınık meşe ağaçlarından oluşan topluluklar, daha yükseklerde karaçam ağaçları görülür. Kızılırmak boyunca onu besleyen derelerin kıyılarında söğüt ve kavak toplulukları uzanmaktadır.

Ekonomisi, İl ekonomisinde, merkezde yoğunlaşan endüstrinin büyük rolü olmuştur. Yanı sıra, tarım ve hayvancılık kırsal kesiminde önemini korur. Yetiştirilen tarım ürünlerinin başlıca şöyle sıralanabilir: Tahıllardan buğday, arpa, yulaf; baklagillerden mercimek, fiğ, nohut; endüstri bitkilerinden şekerpancarı, yağlı tohumlardan ayçiçeği; meyvelerden üzüm, elma, armut. Hayvancılık gelişmiştir. Geniş yaylalarda; koyun, keçi, sığır beslenir. Ahır hayvancılığı gelişmektedir. Canlı hayvan, et, süt ve süt ürünleri, tarım ürünleri ticareti yapılır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1. İÇ TİCARET

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1. İÇ TİCARETE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

1.1.1. Ticari Elektronik İleti Şikâyetleri: 6563 sayılı kanun kapsamında, Ticari Elektronik Şikâyet, telefon, çağrı merkezleri, faks, otomatik arama makineleri, akıllı ses kaydedici sistemler, elektronik posta, kısa mesaj hizmeti gibi vasıtalar kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilen ve ticari amaçlarla gönderilen veri, ses ve görüntü içerikli iletilerdir. İletilerin içeriklerinden dolayı il Müdürlüğümüze e-devlet üzerinden İTG sistemine yapılan şikâyetlere işlem yapılmaktadır. Ticari ileti gönderen mevzuattaki şartları taşması gerekir. Gerekli şartları taşımayan ve Ticari Elektronik Şikâyet sistemine bildirilmişse Müdürlüğümüzce işlem yapılmaktadır. Bu servisimizde bir personelimiz görev yapmaktadır. Günlük olarak sistem üzerinde yapılan şikâyetler incelenerek mevzuatın gereklerine uyuyorsa işleme alınır ve resmi süreç başlatılır.

Elektronik Ticaret Ve Organize Perakende Ticarete ilişkin ilgili mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yerine getirmektedir. Ticari Elektronik Şikâyetle ilgili olarak toplam 2020 yılında 112 şikâyetin 14'üne işlem yapılmıştır. 30.641-TL idari para cezası uygulanmıştır.2021 yılında 124 şikâyetin 18'ine işlem yapılmıştır.40.135 TL idari para cezası uygulanmıştır.

1.1.2. Perakende Ticarete Yönelik Hizmetler: Ticaret İl Müdürlükleri olarak çağın gereklerini yerine getiren güçlü bir alt yapıya yani mevzuat ve elektronik sistemlere sahip olduğumuzu söyleyebiliriz. Son yıllarda İç ticaretle ilgili olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Kanununun, 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunların çıkarılmasıyla ciddi ve çok önemli mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Bu temel düzenlemelerle birlikte bakanlığımız e-devlet hizmet anlayışının gereği olarak, ticaret dünyamızın ve vatandaşlarımızın iş ve işlemlerini daha güvenli, kolay hızlı yürütebilmek amacıyla bazı elektronik programları hayata geçirmiştir.

1.1.3. Anonim Şirket Bakanlık Temsilcisi Görevlendirme Hizmetleri: 2021 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce katılım sağlanan şirket genel kurulu sayısı 16'dır.

1.1.4. Lisanslı Depoculuk Denetimleri: Lisanslı Depoculuk; Ürün depolama kapasitesine sahip bir hububat depolama tesisidir Kırıkkale ilinde, lisanslı depoculuk alanında faaliyet gösteren üç adet firma bulunmaktadır. Firma isimleri GK Lisanslı Depoculuk A.Ş., TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Keskin şubesi ve TEKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Karakeçili Şubesidir.

GK Lisanslı Depoculuk A.Ş.'nin depo kapasitesi 60.000 ton dur.

TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Keskin şubesinin depo kapasitesi 60.000 ton dur.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

TEKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Karakeçili Şubesinin depo kapasitesi 41.000 ton dur.

Ayda iki kez Müdürlüğümüzce depolarda denetimler yapılmaktadır.

1.1.5. Cokey Numarası İşlemleri: Müdürlüğümüze Cokey numarası için başvuru yapan, 2020 yılında ise 32 firmanın, 2021 yılında 21 firmanın sisteme kaydı yapılarak Cokey numaraları sisteme kaydı yapılmış, Cokey numaraları verilmiştir.

Bilindiği üzere;6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 58'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca üretici ve ithalatçıların, Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliğinin ekinde yer alan listedeki mallar için, belirlenen sayıda yetkili servis istasyonlarını oluşturarak, Bakanlığımızdan” Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi (SSHBY)” almaları zorunludur. SSHBY işlemleri elektronik ortamda yürütülmekte olup, firmalar işlem yapabilmek için Bakanlığımızca verilen “Co.Key Numarası ”nı kullanmaktadır.

“Yatırımlarda Bürokrasinin Azaltılması Projesi” kapsamında “e-SSHBY” sisteminde firma kayıtlarının bildirilmesi için; ”Co.Key Numarası” yerine, ticaret siciline kayıtlı olan firmalar için “Merkezi Kayıt Sicil Sistemi (MERSİS) Numarası” ve esnaf siciline kayıtlı olan firmalar için ise ”Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi(ESBİS)Numarası” kullanılması uygulamasına geçilmiştir.

Bu nedenle;**15.11.2021** tarihinden itibaren “ticaret.net” sistemi üzerinde “Co.Key Numarası” kullanılarak firma kayıtlarının yapılmaması ve yeni “Co.Key Numarası” verilmemesi gerekmekte olup; Bakanlığımızdan “Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi” almak isteyen firmaların/esnaf işletmelerinin Bakanlığımız internet sitesinde (www.ticaret.gov.tr) “E-Hizmetler” menüsünde yer alan “e-SSHBY İşlemleri” sayfasına yönlendirilmesi sağlanmıştır.

1.1.6. Hal Kayıt Sistemi ve Hakem Heyeti Faaliyetleri: İlimizde 1 adet toptancı hali bulunmaktadır. Haldeki işletme sayısı 20’dir. Haldeki işlem miktarı 2021 verilerine göre 12.168.055 kg.dır.

1.1.7. Ticaret, Sanayi Odasına ve Ekonomik Göstergeler: Türlerine göre şirket sayıları, kurulan ve kapanan şirket sayıları, iç ticaret dengesi, alışveriş merkezleri, odalar ve borsalar, tarım ürünleri ticareti, çek kullanımı ve protestolu senetler bu bölümde detaylı olarak ele alınmıştır. İlimizde 1 adet Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) mevcuttur. Bu odalara kayıtlı toplam faal üye sayısı **31.12.2021** tarihi itibarıyla **2.832** adettir.

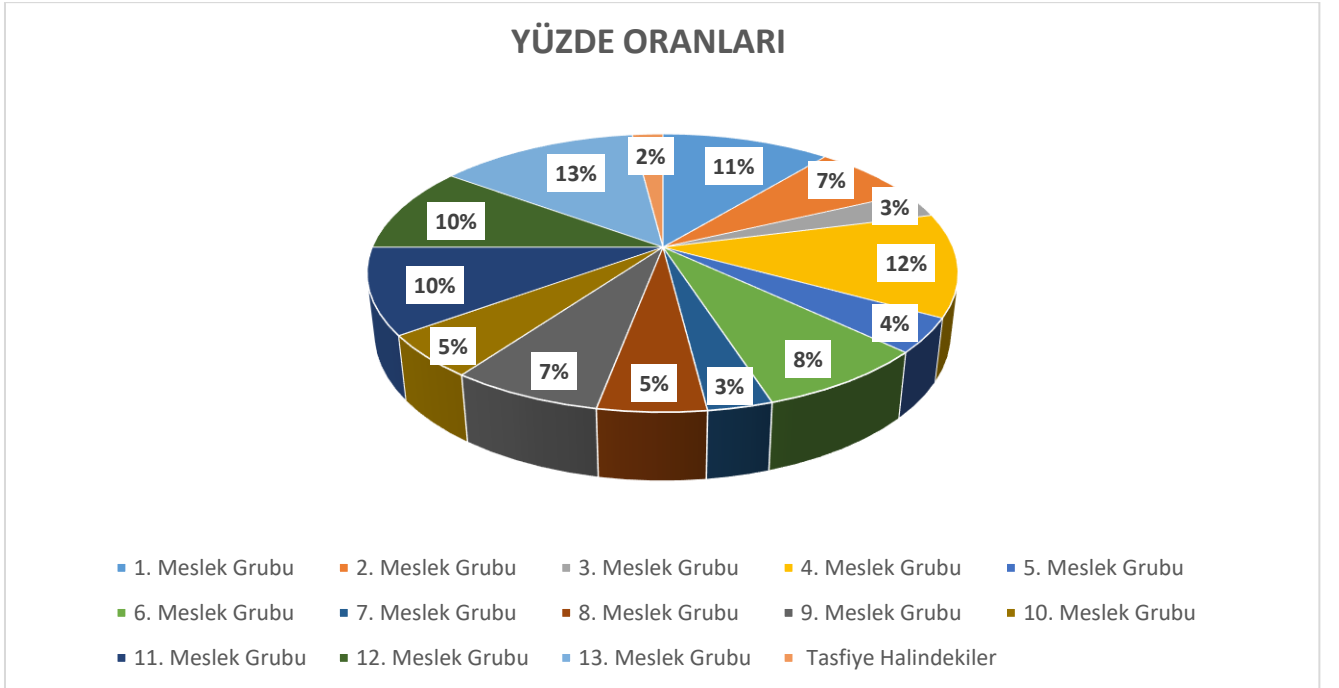
T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.8. Firma Dağılımı

Sıra	FİRMA TİPİ	ADET
1	Limited Şirket	1703
2	Anonim Şirket	505
3	Gerçek Kişi Ticari İşletmesi	510
4	Kooperatif	87
5	Kamu Kuruluşu	5
6	Diğer İktisadi İşletmeler	10
7	İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT)	2
8	Diğer	5
9	Dernek İktisadi İşletmesi	3
10	Müesseseler	0
11	Kolektif Şirket	2
12	Esnaf	0
Toplam		2832

Kaynak: Kırıkkale TSO 2021

1.1.9. TSO'ya Kayıtlı Üyelerin Dağılımı

Kaynak: Kırıkkale TSO 2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.10. Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası Üyeleri Meslek Grubuna Göre Dağılımı

MESLEK GRUBU	SEKTÖR	ADET	% YÜZDE
1. Meslek Grubu	Toptan ve Parkende Gıdacılar	320	%11
2. Meslek Grubu	Tarım Hayvancılık Yemciler Gübreciler	204	%7
3. Meslek Grubu	Hazır Giyim ve Tuhafileciler	82	%3
4. Meslek Grubu	Metal ve Tüm Sektör İmalatçıları	345	%12
5. Meslek Grubu	Halı Mobilya Beyaz Eşya ve Elektronik Cihazlar	108	%4
6. Meslek Grubu	Seyahat Acentesi Turizm İşletmeleri ve Yedek Parça Satış	228	%8
7. Meslek Grubu	Orman Ürünleri Hırdavatçıları	85	%3
8. Meslek Grubu	Bankalar Sigorta Acenteleri Sarraflar	139	%5
9. Meslek Grubu	Mühendisler ve Mimarlar	188	%7
10. Meslek Grubu	Eğitim ve Sağlıkçılar	132	%5
11. Meslek Grubu	Hazır Yemek Temizlik Firmaları Bilgisayarcılar Reklamcılar	297	%10
12. Meslek Grubu	Akaryakıtçılar	281	%10
13. Meslek Grubu	İnşaat Müteahhitler	363	%13
Tasfiye Halindekiler		60	%2
Toplam		2832	%100

Kaynak: Kırıkkale TSO 2021

1.1.11. Kurulan Ve Kapanan Şirket Sayısı

Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası verilerine göre 2021 yılında ilimizde 268 adet şirket kurulmuştur, 100 adet şirket kapanmıştır.

2021 YILI ŞİRKET, KOOPERATİF VE GERÇEK KİŞİ TİCARİ İŞLETME							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOPERATİF	GERÇEK KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOPERATİF	ŞİRKET	KOOPERATİF	GERÇEK KİŞİ TİC. İŞL.
227	4	37	10	2	73	5	22
268			12		100		

Kaynak: Kırıkkale TSO 2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.12. Ticaret Borsasına İlişkin Temel Bilgiler

İlimizde 1 adet Ticaret Borsası bulunmaktadır. Kırıkkale Ticaret Borsasına 91 şahıs, 83 tüzel olmak üzere toplamda 174 üye kayıtlıdır. 2021 yılı işlem hacmi toplamı 660.061.109,50TL'dir.

1.1.13. Borsanın 2021 yılındaki işlem miktarları ve üye sayıları dağılımı

Meslek Grubu	Üye Sayısı Şahıs	Üye Sayısı Tüzel	Ürün Tescil Miktarı (TL)
Zahire	59	59	532.312.187,85
Celep	32	24	62.427.728,89

Kaynak: Kırıkkale Ticaret Borsası-2021

1.1.14. Protestolu Senetler ve Çek Kullanımı

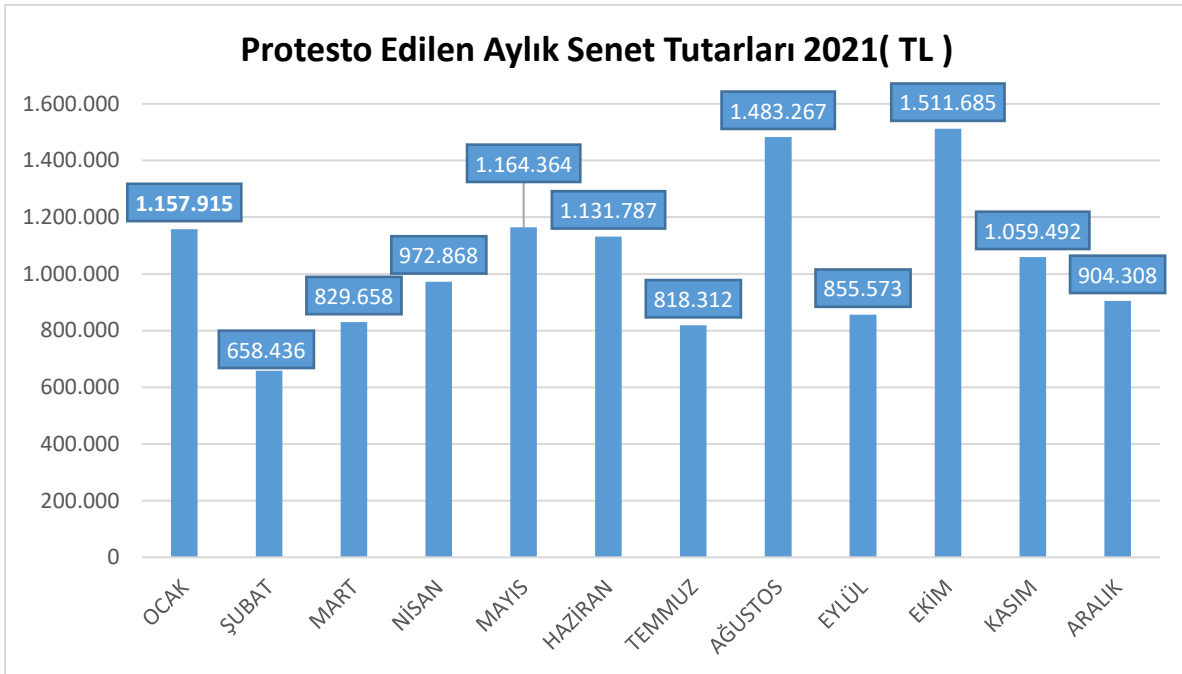
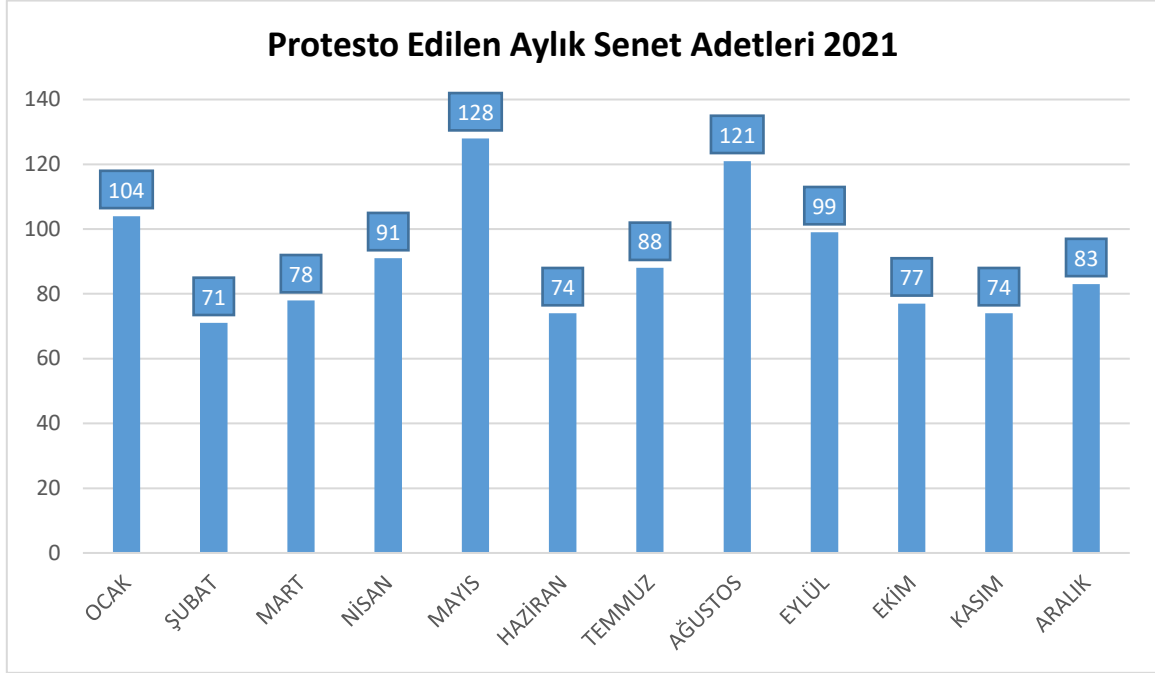
Protesto Edilen Senet Sayılarının Dağılımı ve Tutarı

PROTESTO EDİLEN SENETLER (2021)		
Aylar	Adet	Tutar (TL)
Ocak	104	1.157.915
Şubat	71	658.436
Mart	78	829.658
Nisan	91	972.868
Mayıs	128	1.164.364
Haziran	74	1.131.787
Temmuz	88	818.312
Ağustos	121	1.483.267
Eylül	99	855.573
Ekim	77	1.511.685
Kasım	74	1.059.459
Aralık	83	904.308
Toplam	1088	12.547.642

Kaynak: TBB Risk Merkezi 2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

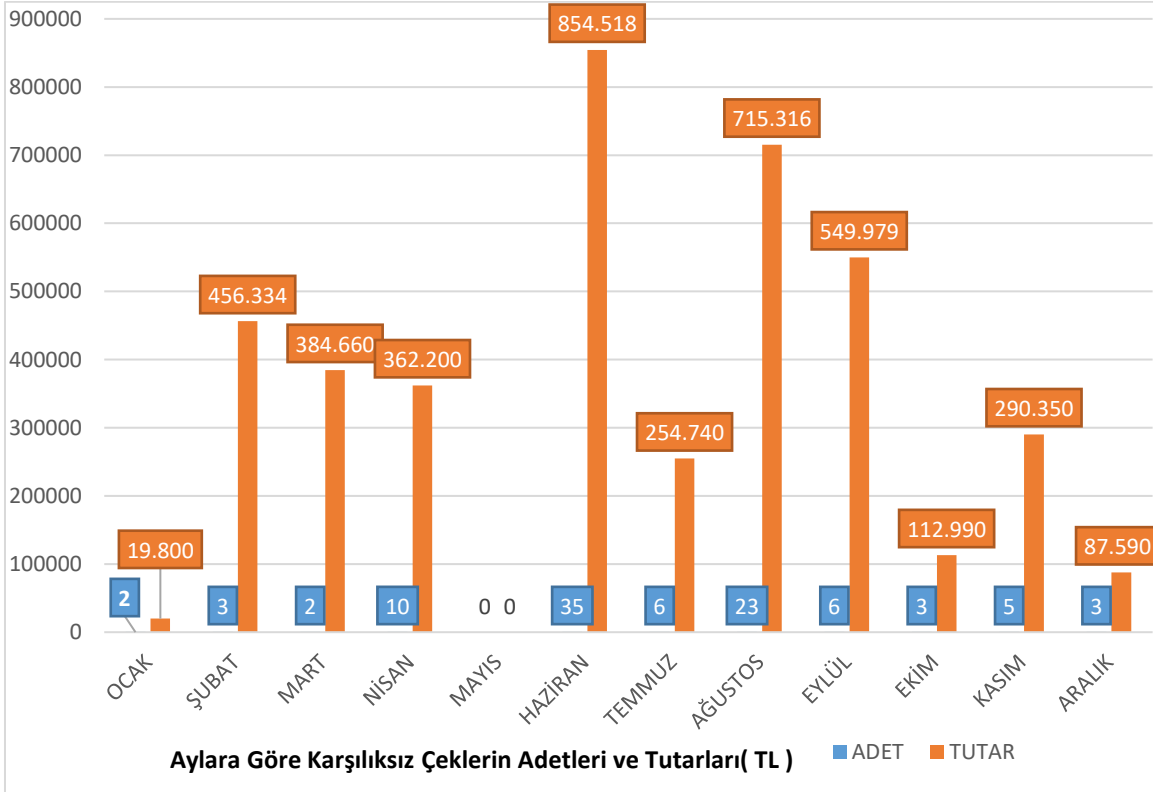
T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.15. Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Dağılımı ve Tutarı (TL)

KARŞILIKSIZ ÇEKLER (2021)		
Aylar	Adet	Tutar (TL)
Ocak	2	19.800
Şubat	3	456.334
Mart	2	384.660
Nisan	10	362.200
Mayıs	-	-
Haziran	35	854.518
Temmuz	6	254.740
Ağustos	23	715.316
Eylül	6	549.979
Ekim	3	112.990
Kasım	5	290.350
Aralık	3	87.590
Toplam	98	4.088.477

Kaynak: TBB Risk Merkezi 2021

1.1.16. Aylara Göre Karşılıksız Çeklerin Adet ve Tutarı (TL)

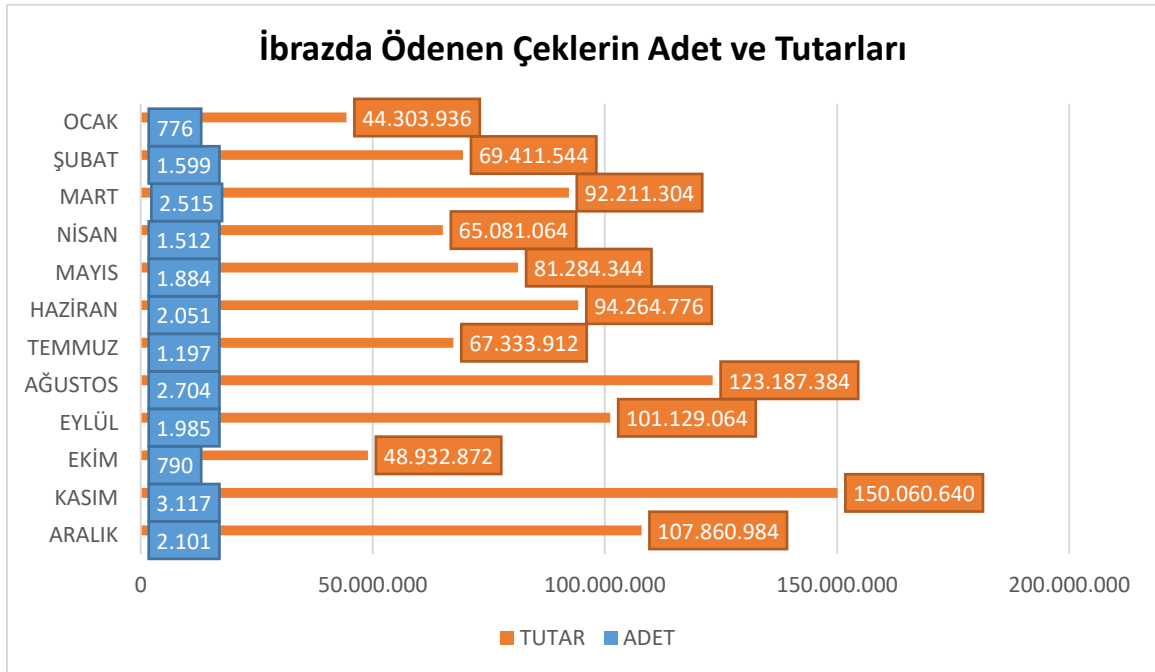
T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.17. İbrahimde ödenen çeklerin Adet ve Tutarı (TL)

İBRAZINDA ÖDENEN ÇEKLER		
Aylar	Adet	Tutar(TL)
Ocak	776	44.303.936
Şubat	1.599	69.411.544
Mart	2.515	92.211.304
Nisan	1.512	65.081.064
Mayıs	1.884	81.284.344
Haziran	2.051	94.263.776
Temmuz	1.197	67.332.912
Ağustos	2.704	123.187.384
Eylül	1.985	101.129.064
Ekim	790	48.932.872
Kasım	3.117	150.060.640
Aralık	2.101	107.860.984
Toplam	22.231	1.045.058.824

Kaynak: TBB Risk Merkezi 2021

1.1.18. Aylara Göre İbrahimde Ödenen Çeklerin Adet ve Tutarı (TL)

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.19. İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti

13.02.2018 tarih 30331 sayılı İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında; ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden, gerçek ve tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların ikinci el motorlu kara taşıtı alım satım faaliyetleri, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi ve iptaline karar verilmesine yönelik işlemler yürütülerek, ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yapılan işletme, toplu işyeri ve pazarlarda aranan şartlara uygunluğu incelenmektedir

Yıllar	Onaylanan Yetki Belge Sayısı	İptal Edilen Yetki Belge Sayısı	Geçerli Yetki Belgesi
2019	10	1	9
2020	84	8	76
2021	27	2	25

1.1.20. Taşınmaz Ticareti Yetki Belgesi

05.06.2018 tarih 30442 sayılı Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, taşınmaz alım satımı ve kiralanması ile tapu işlemlerine aracılık eden, taşınmazla ilgili danışmanlık ve yönetim hizmeti veren gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

Yıllar	Onaylanan Yetki Belge Sayısı	İptal Edilen Yetki Belge Sayısı	Geçerli Yetki Belgesi
2019	20	0	20
2020	11	1	10
2021	16	0	16

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.21. Kuyumcu Ticareti Yetki Belgesi

14.04.2021 tarih 31454 sayılı Kuyumcu Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların kuyum ticareti faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

Yıllar	Onaylanan Yetki Belge Sayısı	İptal Edilen Yetki Belge Sayısı	Geçerli Yetki Belgesi
2021	18	0	18

1.1.21. Alışveriş Merkezleri

26 Şubat 2016 tarih ve 29636 sayı ile Resmi Gazetede yayımlanan Alışveriş Merkezleri yönetmeliğine göre ilimizde iki adet AVM vardır. Başlıca yerel zincir marketler diyebileceğimiz iki adet zincir market vardır. Bu zincir marketler Kandemirler ve Gülenlerdir. Kandemirler'in 2 adet şubesi ve Gülenler'in 4 adet şubesi bulunmaktadır. Ayrıca Bim 31 adet, A-101 36 adet, Şok 26 adet, Migros 1 adet ve Carrefour 1 adet zincir marketler bulunmakla beraber 95 adet şubeleri vardır. AVM bilgileri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sıra	İLDE YER ALAN AVM'LER	AVM'nin Toplam Satış Alanı (M2)	AVM'de Yer Alan İşletme Sayısı	AVM'de Esnaf Toplam Satış Alanı (M2)	AVM'de Yer Alan Toplam Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler kapsamında Esnaf ve Sanatkâr İşletmesi Sayısı	AVM'de Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Kapsamındaki Esnaf ve Sanatkârlarca Kiralanan Toplam Satış Alanı (M2)
1	AYBİMAŞ	11.500	10	-	-	-
2	PODİUM	20.485	55	-	-	-

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.1.22. Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler

Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslek grubuna giren 5 meslek, 12 esnaf tespit edilmiştir. Kalaycı, Bıçak- bileyci, Yorgancı, esnafına ESKK'dan faizsiz kredi alması sağlanmıştır.

Grubu	Meslek	Sayı
Maden	Kalaycı	2
	Bıçak/Bileyci	3
İplik Tekstil	Yorgancı	5
	El örgücüsü	1
Hammaddesi Karışık olan	El sanatları	1
Toplam		12

1.2. ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

Kırıkkale Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği 71 kod numarası ile 26.11.1989 tarihinde kurulmuştur. ESBİS'den alınan verilere göre İlimizde 2021 yılına göre, 1 Esnaf birliği, 15 Esnaf ve sanatkâr odası ve **7666** esnaf kaydı vardır. Birliğin Başkanlığını İshak GENCER yürütmektedir. Esnaf Sanatkârlar Odaları Birliğine Bağlı odaların üye dağılımı aşağıdadır.

1.2.1. Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği Meslek Grubu

Sıra	Meslek Grubu	Üye Sayısı Şahıs
1	Kırıkkale Esnaf ve Sanatkârlar Birliğine Bağlı Oda ve Şubeler	912
2	Karma Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1416
3	Lokantacılar Kebapçılar Köf. Tat. Odası	412
4	Şoförler ve Otomobilciler Odası	320
5	Bakkallar ve Büfeciler Odası	693
6	Berberler ve Kuaförler Odası	285
7	Kahveciler Odası	207
8	Kasaplar Odası	133
9	Minibüsçüler Odası	441

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

10	Terziler Konfeksiyoncular ve Triko Odası	365
11	Oto Sanatkârlar ve Demirciler Odası	658
12	Sebzeciler Odası	329
13	Servis araçları ve Nakliyeciler Odası	815
14	Esnaf ve Sanatkârlar Odası-Keskin	306
15	Şoförler ve Otomobilciler Odası-Keskin	143
16	Esnaf ve Sanatkârlar Odası-Çerikli	211
17	Toplam	7666

Kaynak: Oda verileri-Aralık-2021

1.2.2. Göçmen Statüsünde olan Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği

Sıra	Meslek Grubu	Üye Sayısı Şahıs
1	Karma Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1
2	Lokantacılar Kebapçılar Köf. Tat. Odası	6
3	Bakkallar ve Büfeciler Odası	9
4	Berberler ve Kuaförler Odası	6
	Toplam	22

Kaynak: KESOB-2021

1.2.3. Esnaf ve Sanatkârların Cinsiyet Dağılımı: ESBİS'ten alınan verilere göre, esnafımızın %86,54 erkek, %13,46 kadın esnaf olduğu görülmektedir.

1.2.4. Esnaf ve Sanatkârların Yaş Ortalaması: Kırıkkale'de meslek odalarına bağlı olarak faaliyet gösteren esnafın yaş ortalaması erkeklerde 30-55 kadınlarda 28-45yaş aralığındadır.

1.2.5. Yıllara göre İşlem Sayıları: 2020 yılı içerisinde 310 işyerinin kapandığı, 829 işyerinin de açıldığı görülmektedir. 2021 yılında ise 589 işyeri kapanırken 1527 yeni işyerinin açıldığı görülmektedir.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.2.6. Esnaf Ve Sanatkârlarına Yıllara Göre Terkin Ve Tescil Sayıları

Yıl	Terkin	Tescil	Fark
2020	310	829	+519
2021	589	1527	+938

Kaynak ESBİS-Aralık-2021

1.2.7. En fazla Tescil Yapılan Meslek

Yıl içerisinde en çok tescil olan, yani odalara kayıt olan Büfelerde, bakkalarda ve marketlerde yapılan ticaret, Oto, Emlak Alım Satımı ve Taşımacılık yapılan ticaretle ilgili esnaflık yapan meslek grubu olmuştur.

1.2.8. En Fazla Tescil Yapılan 3 Meslek

Sıra Numarası	Meslek 2020	Meslek 2021
1	Bakkalık, Bayilik Ve Büfecilik	Büfelerde, Bakkalarda Ve Marketlerde Yapılan Ticaret
2	Karayolu ile Yük Taşımacılığı	Oto, Emlak Alım Satımı
3	Lokantacılık	Taşımacılık

Kaynak ESBİS -2021

1.2.9. İşyeri sayısı En fazla Artan 3 Meslek

Sıra Numarası	Meslekler
1	Büfelerde, Bakkalarda Ve Marketlerde Yapılan Ticaret
2	Oto, Emlak Alım Satımı
3	Taşımacılık

Kaynak ESBİS- Aralık-2021

1.2.10 İlimizde (Pandemi Döneminde) Esnaf Hibe Desteği İstatistikleri

İlimizde pandemi döneminde esnafımıza **31.789.000** TL Hibe Desteği sağlanmıştır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Gelir Kaybı ve Kira Desteği

Bakanlığımızca koronavirüs nedeniyle ticari faaliyeti olumsuz etkilenen esnafımıza 3 ay süreyle 1000 TL gelir kaybı, 500 TL kira desteği verilmiştir. Bu kapsamda, 4155 ticari kazancı basit usul olan esnafımıza 16.530.000 TL gelir kaybı desteği ödemesi yapılmıştır. Ayrıca 261 esnafımıza kira desteği olarak 423.071.000 TL olmak üzere 16.953.704 TL ödeme yapılmıştır.

ESNAFA YAPILAN DESTEK	ONAYLANAN BAŞVURU SAYISI	VERİLEN TOPLAM DESTEK TUTARI(TL)
Gelir Kaybı Desteği	4155	16.530.000
Kira Desteği	261	423.704
Toplam	4416	16.953.704

Gelir Kaybı Desteği

(3 bin TL ve 5 bin TL) Bakanlığımızca koronavirüs nedeniyle, ticari faaliyeti olumsuz etkilenen ciro kaybına ve nace koduna göre belirlenen işletmelere 3 bin ve 5 bin TL hibe desteği verilmiştir. Bu kapsamda, ilimizde 4342 esnaf ve tacirimize toplam 14.132.000 TL ödeme yapılmıştır.

GELİR KAYBI DESTEĞİ (TL)	BAŞVURU SAYISI	ÖDENEN TUTAR(TL)
3000 TL	3789	11.367.000
5000 TL	553	2.765.000
Toplam	4342	14.132.000

1.3 .KOOPERATİFLERE İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER VE İSTATİSTİKLER

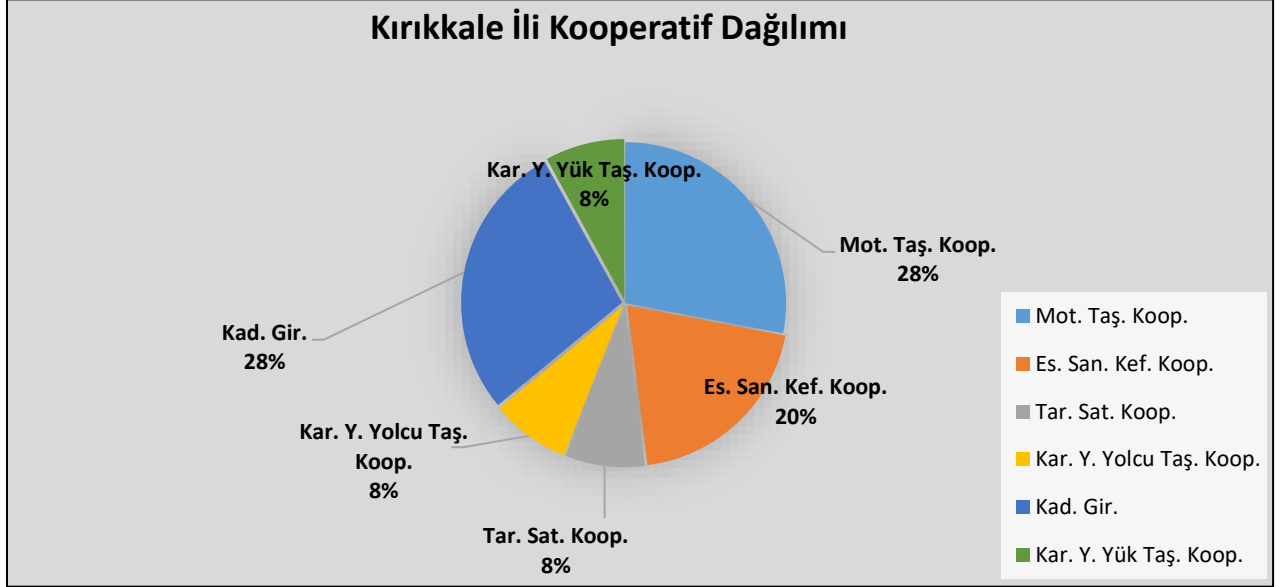
İlimizde mevcut aktif olan Kooperatif sayısı 25 adettir. Bunlardan Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi 7, Esnaf Kefalet Kooperatifi 5, Tarım Satış Kooperatifi 2, Karayolu Yolcu Taşıma Kooperatifi 2, Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi 2, Kadın Girişim ve İşletme Kooperatifi 7 adettir.

1.3.1. Kooperatif Türleri ve Sayısı

S.NO	KOOPERATİFİN UNVANI	AKTİF	PASİF	ORTAK
1	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Koop.	5	-	3158
2	Tarım Satış Kooperatifi	2	-	1407
3	Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	7	-	127
4	Karayolu Yolcu Taşıma Kooperatifi	2	-	42
5	Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	2	-	166
6	Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Kooperatifi	7	-	84
	Toplam	25	-	4984

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Kaynak: Koop-Bis-2021

1.3.2. Kadın Kooperatifleri, KOOP-DES Hibe Desteği ve Yapılan Çalışmalar

İl Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde, İl genelinde biri merkezde olmak üzere toplam yedi Kadın Girişim, Üretim Ve İşletme Kooperatifimiz vardır. İlimizde kadınların ürettikleri ürünlerin ticarileşebilmesi, ekonomiye kazandırılması amacıyla kadın kooperatifleri kuruluşuna önem verilmiştir. Bu kapsamda kadın kooperatifinin kurulabilmesi için 15 konferans, toplantı vb. etkinlik yapılmıştır.

İlimizde kurulu bulunan Kadın Girişim, Üretim ve İşletme kooperatiflerinden 4'üne Bakanlığımızca açılan Koop- Des projeleri kapsamında Tarım İl Müdürlüğü işbirliğiyle proje yapıldı. Projelerimizin hepsi destek almaya hak kazandı. Delice, Keskin, Sulakyurt, Karakeçili Kadın Girişim, Üretim ve İşletme kooperatiflerimize toplam 360 bin TL mal, ekipman alımı desteği sağlandı. **Kadın Kooperatifleriyle ilgili ilimizde yapılan başlıca çalışmalar şunlardır.**

- Delice ilçemizde kaymakamlık toplantı salonunda iki kez kadın girişimcilerimize Kadın Kooperatifleri konulu bilgilendirme toplantısı yapıldı. Ve müteakiben ilçemizde Kadın Kooperatifi kuruldu. Kooperatifin Başkanlığını Suna Yalçın ifa etmektedir. Kooperatif yöresel yemek yapan lokanta/Kafeterya tarzı bir mekân açarak faaliyetlerine devam etmektedir. Kooperatife proje yapılarak (mutfak eşyaları için) Koop-Des kapsamında 78 bin TL destek verildi.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

- Keskin ilçemizde Kaymakamlık işbirliği ile toplantı salonunda kadın girişimcilerimize “Kadın Kooperatifleri” konulu sunum yapıldı. Ve müteakiben ilçemizde Kadın Kooperatifi kuruldu. Kooperatifin Başkanlığını Zehra Tonga ifa etmektedir Kooperatif
- Kırıkkale Valiliği Keskin Kaymakamlığının Kayseri yolunu açtığı **yöresel ürünler satış** merkezinin işletmesinin yapmaktadır. Kooperatife Bakanlığımızın açmış olduğu Koop-Des projeleri Koop-Des kapsamında “**bakliyat paketleme**” makinası için 112 bin TL destek verildi.
- Sulakyurt İlçemizde, kadın kooperatifi kurulabilmesi için, Sulakyurt Kaymakamlık işbirliği kadın girişimcilerimize iki kez “ Kadın Kooperatifleri” konulu sunum yapıldı. Ve müteakiben ilçemizde kooperatif kuruldu. Kooperatifin Başkanlığını Filiz Tamkoç ifa etmektedir Sulakyurt ilçemiz turşusuyla öne çıktığı için Sulakyurt turşusu üzerine yoğunlaşma oldu. Kooperatifimize turşu yapımıyla ilgili Koop-des projesi yapılarak salamura, iğneleme, yıkama makinası alındı. 112 bin TL destek verildi.
- Yahşihan İlçemiz Irmak Kasabasında, Irmak Kadın Kooperatifi kurulması amacıyla üç kez bilgilendirme toplantısı yapıldı. Toplantılara Bakanlık uzmanları ve Genel Müdür düzeyinde katılım oldu. Ve müteakiben ilçemizde kooperatif kuruldu. Kooperatifin Başkanlığını Nebahat Erkök ifa etmektedir. Irmak Kadın Kooperatifine meslek edindirme Kursu açıldı. Irmak Kadın Kooperatifi Ankara Kongre Merkezinde ve Çorum ilinde açılan fuara katılımlar sağlandı. Yahşihan ilçemize 3 Aralık 2021 yılı itibarıyla yedi ortaklı Mucize Kadın Kooperatifi kurulmuştur. Yönetim kurulu üyeleri olarak Cemile Üner, Seher Kılıç ve Nermin Göker seçilmiştir. Kooperatif **el sanatları** alanında faaliyet göstermektedir.
- Karakeçili İlçemizde, kadın kooperatifi kurulabilmesi için, Karakeçili Kaymakamlığı işbirliği kadın girişimcilerimize iki kez Kadın Kooperatifi konulu toplantı yapıldı. Ve müteakiben ilçemizde kooperatif kuruldu. . Kooperatifin Başkanlığını Şenay Bozbal ifa etmektedir. Karakeçili ilçemizde kendilerine özgü **yöresel peynir yapımı** üzerinde talep oldu. Kooperatifimize peynir yapımıyla ilgili peynir yapım makine-ikmal alımı için Koop-Des projeleri kapsamında 57 bin TL destek verildi
- Kırıkkale İl merkezinde TSO Kadın Girişimcilerinin kooperatif kurma talepleri üzerine Müdürlüğümüzce kadın Koop konulu sunum yapıldı. İlimizde ilk kurulan kadın kooperatifidir. Başlangıçta TSO kendi binasının en üst katında Yöresel Yemek Lokantası açma düşünceleri vardı. Sonraki aylarda bu düşüncelerinden vazgeçtiler. 23 Mart 2021 yılında Genel Kurul yapılarak yönetim kurulu üyeleri Songül Dölek, Medine Cihangir ve Canan Erkök seçilmiştir.
- Merkeze bağlı Hasandede kasabasında Muhtarlığın talebi üzerine, Köyde tarım üzerine üretim yapan kadınlara “Kadın-Kooperatifi” konulu bilgilendirme toplantısı yapıldı.
- İl Merkezinde ve Çelebi ilçemizde iki yeni Kadın Kooperatifi kurmak için kadınlarla görüşmeler yapılmıştır. Belediye Mahalle Konaklarının sorumlusu mahallelerde kadınlarımızın ürettikleri ürünleri ticarileştirmek istemektedir.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.4. TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİM İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER VE İSTATİSTİKLER

İl Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığında, Tüketici Hakem Heyeti Raportörü kadrosunda 2 (iki) personel, Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni ve Memur kadrosunda 4 personel olmak üzere toplam 6 personel görev yapmaktadır. Başka bir kurumdan geçici görevli personelimizde tüketicileri karşılamakta, bilgilendirme yapmakta, şikâyet dilekçelerine yardımcı olmaktadır.

Tüketici Hakem Heyetimiz 2021 yılı içerisinde her ay iki toplantı yaparak süreci tamamlamış şikâyet dilekçelerini görüşerek karar vermektedir.2020 yılı devreden dosyalarla ile birlikte 2021 yılında Şikâyet Başvurusu: 1891, Karar Verilen: 1541, Lehe Karar: 710, Aleyhe Karar: 780 ve Görevsizlik Kararı:51 adet olarak belirtilmiştir.

1.4.1. İstatistiki Veriler

Tüketici Hakem Heyetimize 2021 yılı içerisinde 1567 tüketici şikâyet başvurusu yapılmıştır. 2020 yılından süreci devam eden 2021 yılına devreden 324 tüketici şikâyeti ile birlikte toplam 1891 dosya yıl içinde işlem görmüştür. 2021 yılı içerisinde 1891 tüketici şikâyet başvurusundan 1541 dosya (%81,50) karara bağlandı. Ekim, Kasım ve Aralık 2021 aylarında yapılan 350 şikâyet başvurusunun (%18.50) karar alma süreci (savunma, bilirkişi vb.) devam etmektedir. Bu tüketici şikâyet başvuruları 2022 yılına devretmiştir.

En çok tüketici şikâyeti 712 başvuru ile (%4,00) ayıplı mal ve hizmet konusunda yapılmıştır. İlimiz Tüketici Hakem Heyetince karara bağlanan 1541 tüketici şikâyetinin, 710şikâyet başvurusu (%46) tüketici lehine, 780 şikâyet başvurusu (%51) tüketici aleyhine, 51 şikâyet dosyasına (%3) görevsizlik kararı verilmiştir.

1.4.2. Yıllarına göre, İl Tüketici Hakem Heyetine Şikâyet Başvuruları

Başvuru Durumu	01.01.2019 31.12.2019 (2018 yılı devir olan 319 dosya dâhil değildir.)	01.01.2020 31.12.2020 2019 yılı devir olan dosya dâhil edilmiştir.	01.01.2021 31.12.2021 2020 yılı devir olan dosya dâhil edilmiştir.
Tüketici Şikâyet Başvuruları	1525	1953	1891
Karar Verilen	1586	1629	1541
Tüketici Lehine Karar	928	860	710
Tüketici Aleyhine Karar	606	722	780
Görevsizlik Verilen Karar	52	47	51

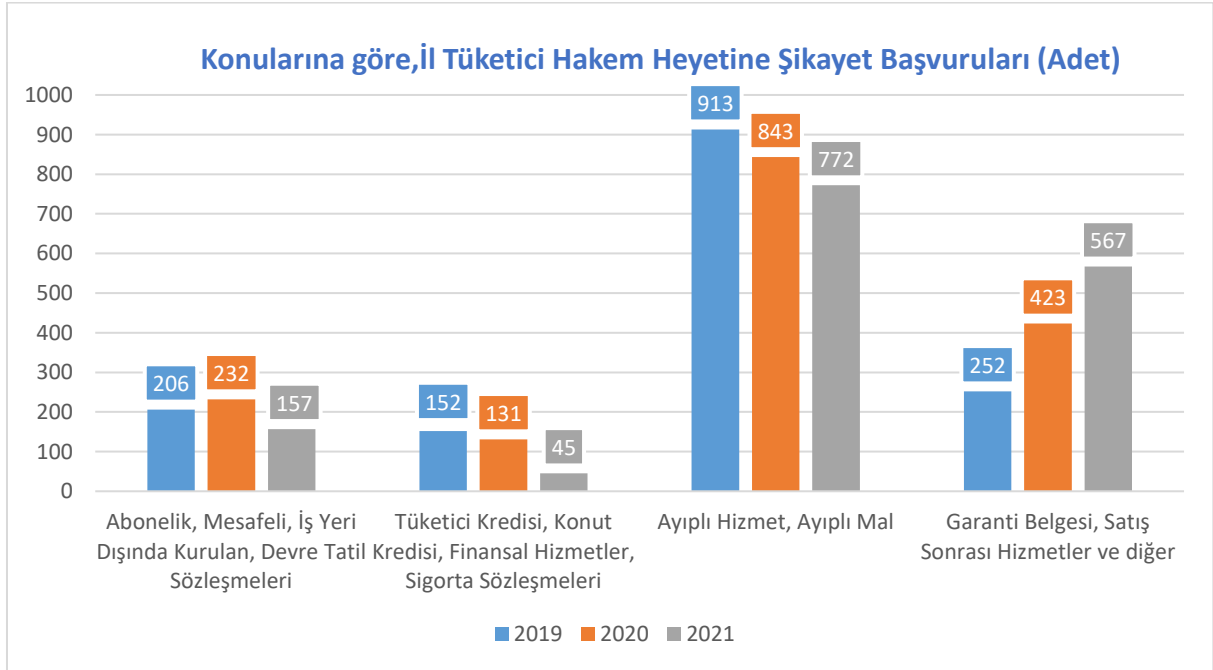

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.4.3. Konularına Göre, İl Tüketici Hakem Heyetine Şikâyet Başvuruları

Başvuru Konusu	2019 Yılı Tüketici Şikâyet Başvuru Sayısı	2020 Yılı Tüketici Şikâyet Başvuru Sayısı	2021 Yılı Tüketici Şikâyet Başvuru Sayısı
Abonelik, Mesafeli, İş Yeri Dışında Kurulan, Devre Tatil Sözleşmeleri	206	232	157
Tüketici Kredisi, Konut Kredisi, Finansal Hizmetler, Sigorta Sözleşmeleri	152	131	45
Ayıplı Hizmet, Ayıplı Mal	913	843	772
Garanti Belgesi, Satış Sonrası Hizmetler ve diğer	252	423	567
TOPLAM	1525	1629	1541

Kaynak TÜBİS-2021

1.4.4. Tüketici CİMER Başvuruları

Tüketici şikâyetleriyle ilgili CİMER sistemi bir raportörümüz tarafından anlık, günlük olarak kontrol edilmektedir. Tüketicilere verilen cevaplar İl Müdürü onayından sonra mail olarak sistem üzerinden gönderilmektedir.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.4.5. CİMER Tüketici Sorunları İl Hakem Heyeti Başvuruları

Başvuru Yoluna Göre Gelen Başvuru			
Başvuru yolu	Başvuru sayısı		
	2019	2020	2021
İnternet	41	94	70
Telefon	13	10	9
Mektup	-	-	-
Şahsen	2	1	1
TOPLAM	56	105	80

Başvuru Tipine Göre Gelen Başvuru			
Başvuru yolu	Başvuru sayısı		
	2019	2020	2021
Şikâyet	55	99	57
Görüş ve Öneri	-	-	-
İstek	-	2	10
İhbar	1	3	8
Bilgi Edinme	-	1	5
TOPLAM	56	105	80

Gelen Başvuruların Konulara Göre Dağılımı(ilk 5 konu)		
Başvuru yolu	Konu	Gelen Sevk Toplam
		2021
Ekonomi, İç/Dış Ticaret	İç Ticaret	35
Ekonomi, İç/Dış Ticaret	Esnaf ve sanatkarlar	18
Ekonomi, İç/Dış Ticaret	Tüketicinin Korunması(Garanti, Ayıplı Mal,Satış sonrası vb.)	17
Sosyal Hizmetler	Sosyal Yardımlar	7
Cimer Başvuru	Başvuru Akıbeti	6
TOPLAM		83

Kaynak CİMER-2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

1.5. PİYASA GÖZETİM VE DENETİM TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

Bu şubemizde «Fiyat Etiketi, Garanti Belgesi, Haksız fiyat artışı» denetimleri yapılmaktadır.

➤ **Fiyat Etiketi Denetiminde;**

2021 yılında 215 firmada 1651 üründe etiket denetimi yapılmıştır. 4 firmaya 3.616,00 TL İdari Yaptırım cezası uygulanmıştır.

➤ **Haksız Fiyat Artışı Denetiminde;**

2021 yılında 272 firmada, 1754 üründe denetim yapılmış olup, tutulan tutanak ve ekleri işlem yapılmak üzere Bakanlığa gönderilmiştir.

➤ **Garanti Belgesi denetiminde;** 21 firma 66 üründe yapılan denetimde uygunsuzluğa rastlanılmamıştır.

➤ **Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu denetiminde;** 22 firma 69 üründe yapılan denetimde uygunsuzluğa rastlanılmamıştır.

➤ 2021 yılında ayda 2 defa olmak üzere toplamda **24 Lisanslı Depo Ürün Tespiti denetimi** yapılmıştır.

1.5.1. 2021 Yılında Yapılan Denetim Tablosu

Konu Başlıkları	Firma Sayısı 2019	Ürün Sayısı 2019	Firma Sayısı 2020	Ürün Sayısı 2020	Firma Sayısı 2021	Ürün Sayısı 2021	Ceza Miktarı (TL)2021
Fiyat Etiketi	29	83	40	112	215	1651	3616
Garanti Belgesi	16	47	15	45	21	66	-
Tanıtma ve kullanma Kılavuzu	16	47	16	48	22	69	-
Haksız Fiyat Artışı (HFA)	24	24	401	549	272	1754	-
Toplam	85	201	472	754	530	3540	3616

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

2.DIŞ TİCARET

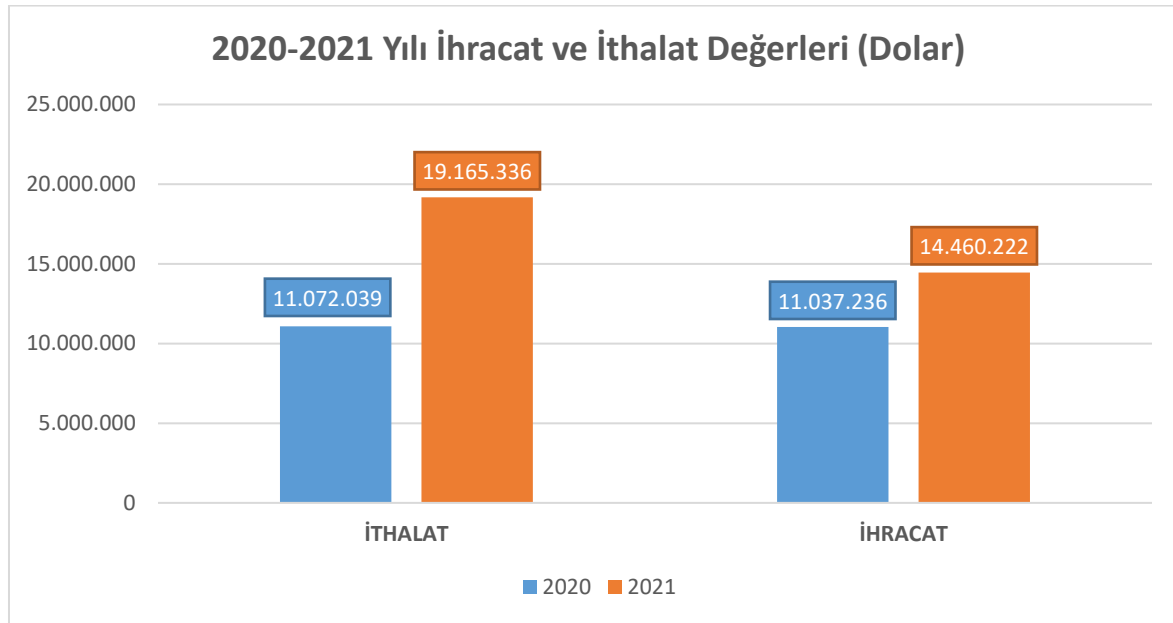

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

2.1. İhracat ve İthalat Hacmi

- 2020 yılında toplam ihracatı 11.037.236 \$ gerçekleşmişken, **2021 yılında İlimizde 14.460.222 \$ ihracat** olduğu görülmektedir.
- 2020 yılında gerçekleştirilen toplam ithalat 11.072.039 \$ olurken **2021 yılında toplam ithalatı ise 19.165.336 \$'dır.** 2021 yılında ilimizde ithalatın ve ihracatın 2020 yılına göre artış gösterdiği anlaşılmaktadır.

2020- 2021 yılı ihracat ve ithalat (Dolar)

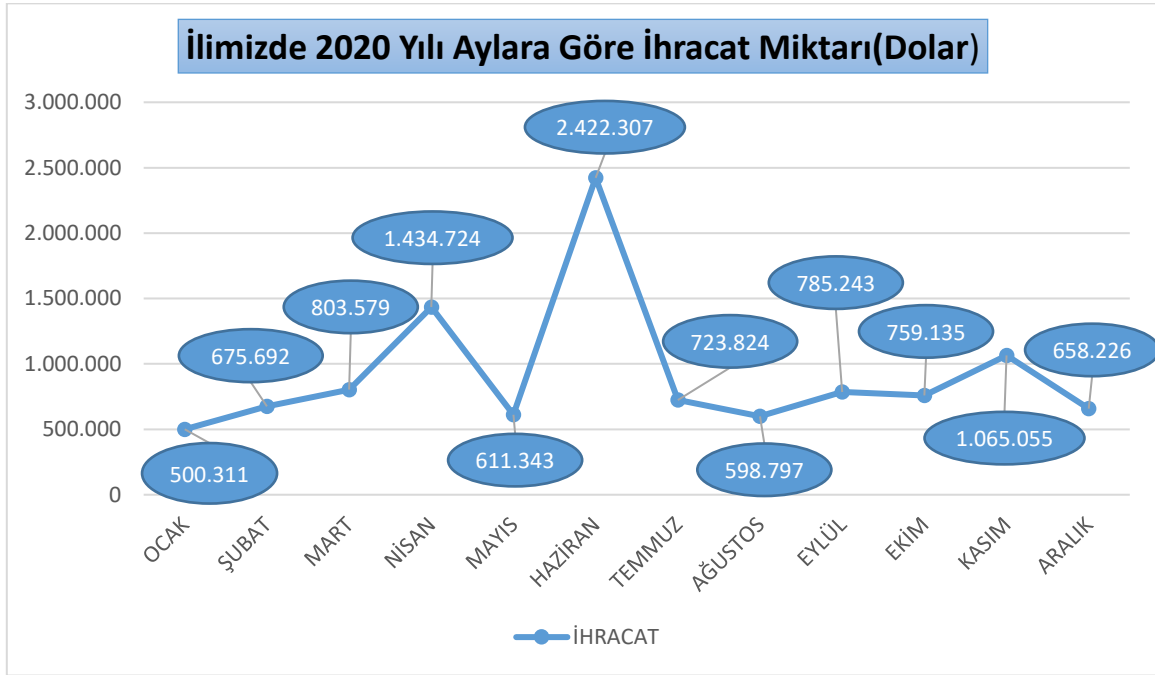
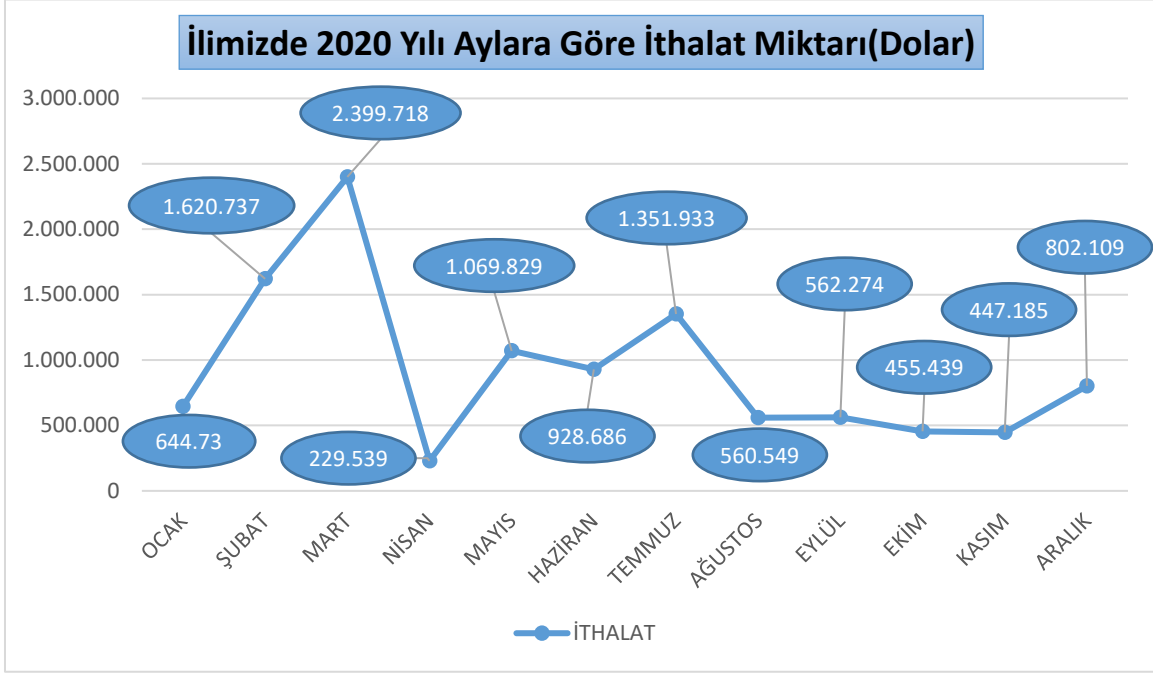

2020 YILI İHRACAT VE İTHALAT (DOLAR)		
Aylar	İthalat	İhracat
Ocak	644.737	500.311
Şubat	1.620.041	675.692
Mart	2.399.718	803.579
Nisan	229.539	1.433.724
Mayıs	1.069.829	611.343
Haziran	928.686	2.422.307
Temmuz	1.351.933	723.824
Ağustos	560.549	598.797
Eylül	562.274	785.243
Ekim	455.439	759.135
Kasım	447.185	1.065.055
Aralık	802.109	658.226
TOPLAM	11.072.039	11.037.236

Kaynak:Tüik 2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

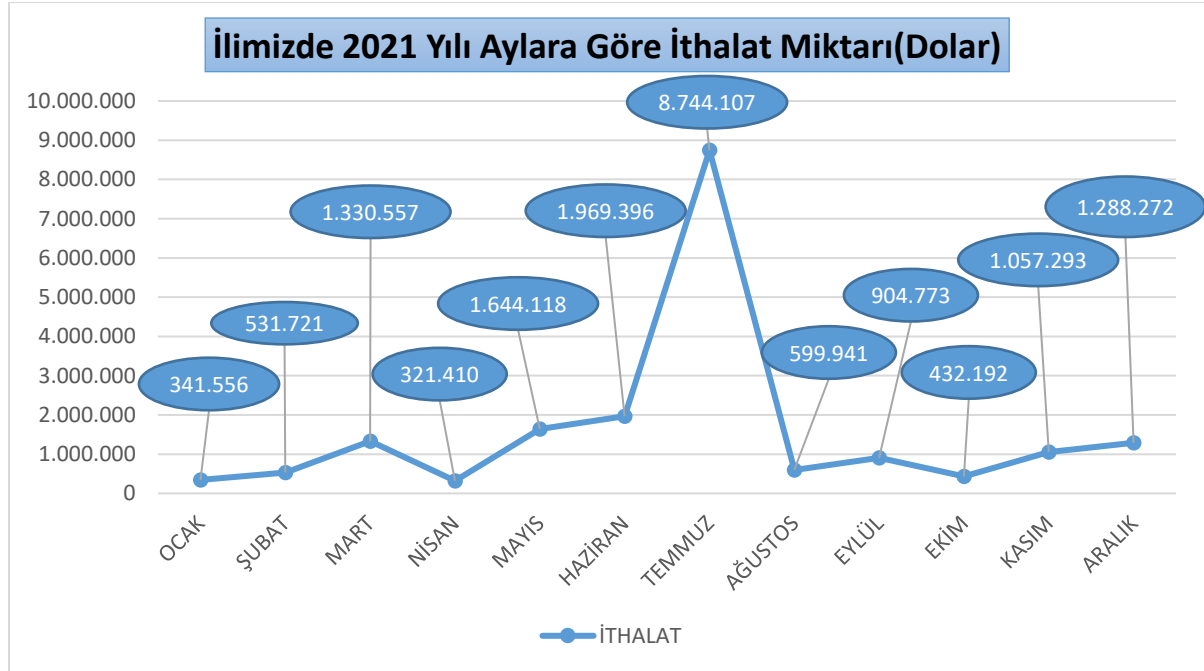

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

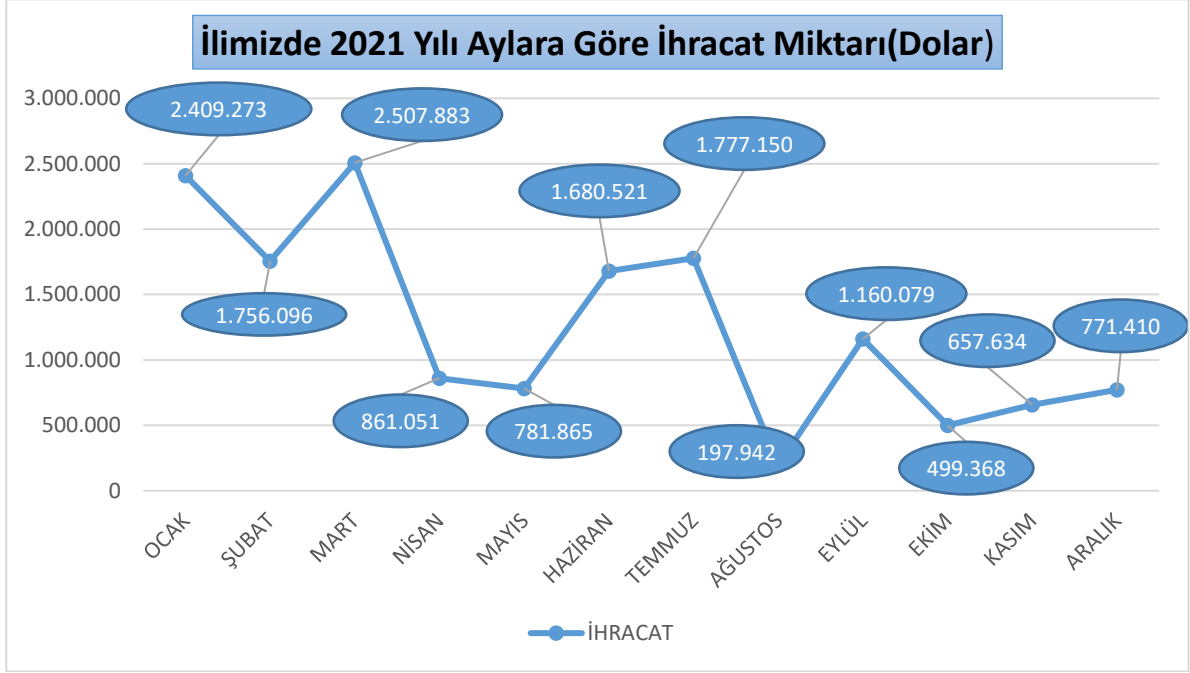
2021 YILI İHRACAT VE İTHALAT DEĞERLERİ (DOLAR)		
Aylar	İthalat	İhracat
Ocak	341.556	2.409.273
Şubat	531.721	1.756.096
Mart	1.330.557	2.507.833
Nisan	321.410	861.051
Mayıs	1.644.118	781.865
Haziran	1.969.396	1.680.521
Temmuz	8.744.107	1.177.150
Ağustos	599.941	197.942
Eylül	904.773	1.160.079
Ekim	432.192	499.368
Kasım	1.057.293	657.634
Aralık	1.288.272	771.410
TOPLAM	19.165.336	14.460.222

Kaynak: TÜİK-2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

2.2. İhracat

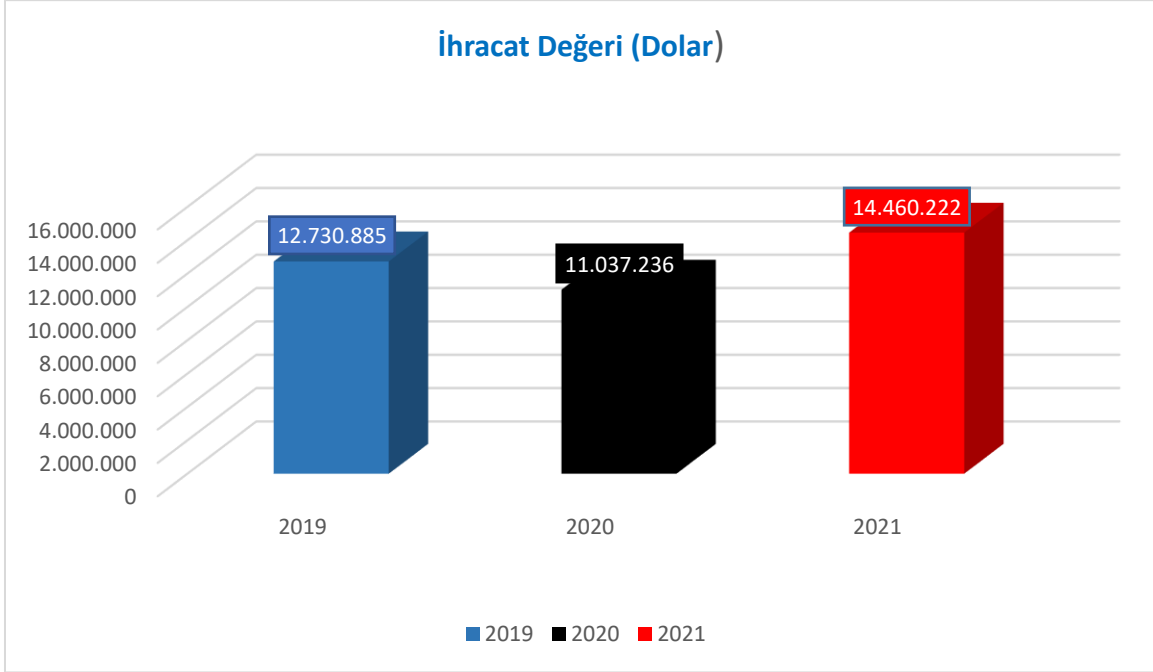
- İlimizin TÜİK verilerine göre **2021 yılı aralık ayına kadar 2.870.294 Dolar** ile en çok ihracat yaptığı ülke **Brezilya**, en çok ihracat yaptığımız ürün ise “**Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları**”dır.

2.3. 2019-2021 Yıllarına Göre İhracat Değeri (Dolar)

Yıl	İhracat Değeri (Dolar)
2019	12.730.885
2020	11.037.236
2021	14.460.222

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Kaynak: TÜİK2021

2.4. İhracat yapılan ilk 10 ülke ve ihracat payları

Sıra No	Ülke Adı	İhracat (\$)	% Yüzde
1	Brezilya	2.870.294	25
2	Türkmenistan	2.401.818	21
3	Pakistan	1.907.234	16
4	İran	1.081.889	9
5	Azerbaycan	856.853	7
6	Ukrayna	601.019	5
7	Irak	580.280	5
8	Suriye	513.856	4
9	İtalya	450.783	4
10	Polonya	410.734	4
	Toplam	11.674.760	100

Kaynak: TÜİK 2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

2.5. En çok ihracat yapılan 10 ürün kalemi ve ihracat payları

Sıra No	Fasıl adı	İhracat Dolar
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	3.454.900
2	Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarları	2.867.130
3	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	1.414.679
4	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler ve mineral mumlar	711.412
5	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	682.091
6	Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya ve paçavralar	612.546
7	Plastikler ve mamulleri	556.400
8	Eczacılık ürünleri	452.575
9	Demir ve çelik	288.253
10	Demir veya çelikten eşya	113.574

Kaynak:TÜİK 2021

2.6. İthalat

- İlimizin TÜİK verilerine göre **2021 yılı aralık ayına kadar 5.338.816 Dolar** ile en çok ithalat yaptığı ülke **İtalya**, en çok ithalat yaptığımız ürün ise **“Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar”** dir.

2.7. En çok ithalat yapılan ilk 10 ülke ve ithalat payları

Sıra No	Ülke Adı	İhracat İthalat (\$)	Yüzde%
1	İtalya	5.338.816	33
2	Çin	2.696.871	17
3	Cezayir	2.420.725	15
4	Çekya	1.627.852	10
5	ABD	1.220.232	8
6	Macaristan	727.165	5
7	İsviçre	604.347	4
8	Japonya	525.783	3
9	Türkmenistan	512.771	3
10	Belçika	370.496	2
	Toplam	16.045.058	100

Kaynak: TÜİK 2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

2.8. En çok ithalat yaptığımız 10 ürün kalemi ve ithalat payları

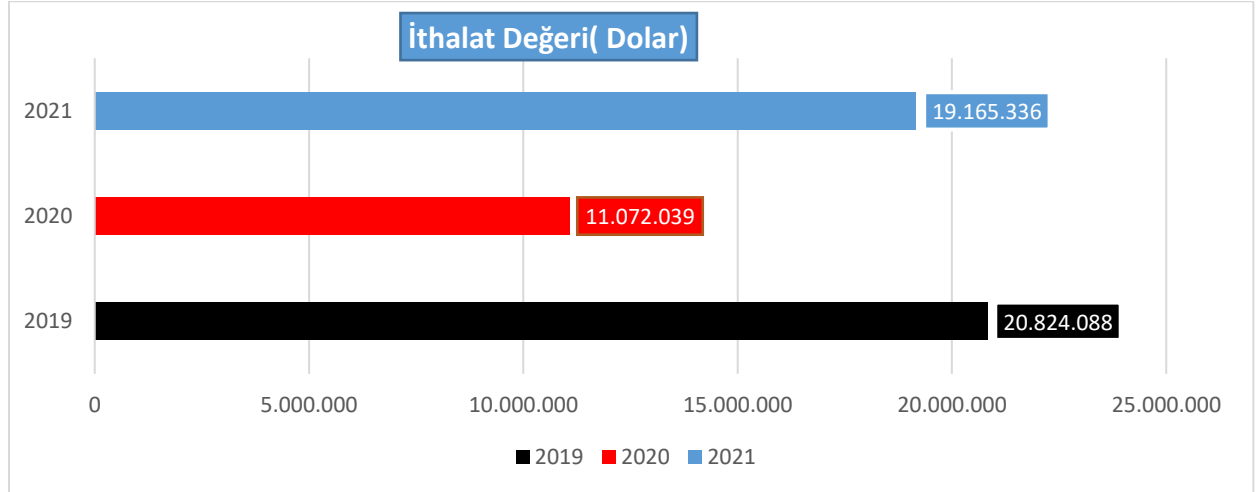
Sıra No	Fasıl adı	İthalat Dolar
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	12.695.704
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	10.021.789
3	Canlı Hayvanlar	2.903.870
4	Organik kimyasal ürünler	1.189.161
5	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	402.775
6	Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	317.287
7	Demir veya çelikten eşya	314.533
8	Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	303.641
9	Hazırlanmış ince ve kalın kuş tüyleri ve bunlardan eşya, yapma çiçekler, insan saçından eşya	302.650
10	Plastikler ve mamulleri	235.692

Kaynak: TÜİK - 2021

2.9. 2019-2021 Yıllarına Göre İthalat Değeri (Dolar)

Yıl	İthalat Değeri (Dolar)
2019	20.824.088
2020	11.072.039
2021	19.165.336

Kaynak: Tük-2021

3.TARIM

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

3.1 TARIM SEKTÖRÜ

3.1.1 Ciro Büyüklüğüne İlk 10 İşletme/ Bitkisel

Sıra No	İl	İlçesi	Köy/Mahalle	İşletme Sahibi
1	Kırıkkale	Karakeçili	Karşıyaka	Salih DOĞAN
2	Kırıkkale	Yahşihan	Irmak	Yakup DEMİRBİLEK
3	Kırıkkale	Delice	Herekli	Sebahattin BAŞKAYA
4	Kırıkkale	Keskin	Yenice	İlhan GÜNEŞLİ
5	Kırıkkale	Keskin	Üçkuyu	Murat CANBOLAT
6	Kırıkkale	Balışeyh	Işıklar	Emine DOĞAN
7	Kırıkkale	Balışeyh	Aydınşeyh	Hasan BİLDİK
8	Kırıkkale	Balışeyh	Aşağıkarakısık	Kazım ERGÜL
9	Kırıkkale	Delice	Büyükavşar	Muharrem AKBAL
10	Kırıkkale	Keskin	Barakobası	Nail PEKİNCE

3.1.2 Üretici Örgütleri

Sıra No	İl	İlçesi	Köy/Mahalle	İşletme Sahibi	Küçükbaş Hayvan Sayısı
1	Kırıkkale	Delice	Büyükyağlı	Cemil ILGAZ	901
2	Kırıkkale	Merkez	Karacaali	Mustafa CEBECİ	891
3	Kırıkkale	Delice	Pazarcık	Mustafa ERDAL	769
4	Kırıkkale	Yahşihan	Kılıçlar	Halil İbrahim ÖZDEMİR	765
5	Kırıkkale	Delice	Harekli	Ali Osman BAŞKAYA	676
6	Kırıkkale	Sulakyurt	Kıyihalilinceli	Mehmet YILDIRIM	675
7	Kırıkkale	Yahşihan	Yenişehir	Ziya BEDİR	667
8	Kırıkkale	Balışeyh	Selamlı	İzzet KESKİN	565
9	Kırıkkale	Merkez	Etiler	Sadık AKKAYA	787
10	Kırıkkale	Karakeçili	Yeşilevler	Kanbey AYDEMİR	720

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

İLİMİZDEKİ ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİ	
ÖRGÜT ADI	FAALİYET İLÇELERİ
Üzüm Üreticileri Birliği	Delice
Kanola Üreticileri Birliği	Sulakyurt
Kırmızı Et Üreticileri Birliği	İl Bazında
Süt Üreticileri Birliği	Merkez, Keskin, Delice, Çelebi ve Balışeyh
Koyun ve Keçi Üreticileri Birliği	İl Bazında
Damızlık Sığır Üreticileri Birliği	İl Bazında
Arı Yetiştiriciliği Birliği	İl Bazında
Hayvancılık Kooperatifleri Üst Birliği	Kırıkkale ve Yozgat

Kaynak: Kırıkkale T.O. İl Müd.-2021

3.2. Tarımsal Krediler ve Destekler

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 2017 yılında başlatılan Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında, Ülkemizde arz açığı bulunan, stratejik öneme haiz, bölgesel önem arz eden, insan beslenmesi - sağlığı ve hayvansal üretim açısından önemli 21 üründe (buğday, arpa, çavdar, çeltik, dane mısır, tritikale, yulaf, mercimek, nohut, kuru fasulye, pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, kanola, aspir, çay, fındık, zeytinyağı, patates, soğan (kuru) ve yem bitkileri) mazot-gübre, sertifikalı tohumluk kullanım, fark ödemesi, yem bitkileri, fındık alan bazlı gelir destekleme uygulamaları yürütülmektedir.

2021 üretim yılında Tarım Havzalarında desteklenecek ürünlerin belirlenmesi amacıyla; iklim, toprak, topoğrafya, su kısıtı, istatistik veriler, ekim nöbeti ve il/ilçe müdürlükleri ile STK önerileri birlikte değerlendirilerek ürün listeleri oluşturulmuştur.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

3.3. 2021 Yılı Havzalarda Desteklenen Ürün Listeleri

Havza Adı	Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli Kapsamında Desteklenen Ürünler
Kırıkkale-Bahşılı	Arpa, Buğday, Mercimek, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Balışeyh	Arpa, Aspir, Buğday, Mercimek, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Çelebi	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Mercimek, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Delice	Arpa, Aspir, Buğday, Mercimek, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Karakeçili	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Keskin	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Merkez	Arpa, Aspir, Buğday, Kuru Fasulye, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri
Kırıkkale-Sulakyurt	Arpa, Aspir, Buğday, Çeltik, Nohut, Yem Bitkileri
Kırıkkale-Yahşıhan	Arpa, Aspir, Buğday, Mercimek, Nohut, Yem Bitkileri, Soğan (Kuru)

Kaynak: Kırıkkale T.O. İl.Müd.-2021

3.4. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler

- Tarım sektörünün yapısını iyileştiren, doğal kaynakları ve çevreyi koruyan, en az üç yıllık dönemi kapsayacak, aktif çiftçi odaklı, üretim, kalite, ulaşılabilir fiyatlar ve sürdürülebilirliği esas alan yönlendirici bir destekleme sisteminin oluşturulması,
- Tarımsal işletmelerde küçük, orta ve büyük ölçekli işletme tanımlarının yapılarak faaliyetlerin planlanması,
- Sürdürülebilirlik, verimlilik ve rekabet ilkelerine dayalı, birim sudan maksimum faydayı sağlayacak, tarımsal üretim planlamasının bir devlet politikası haline getirilerek güvence altına alınması,
- Uzun vadede ortaya çıkabilecek olan risklerin bertaraf edilmesi, ürün çeşitliliği, dış ticarete sürekliliği sağlama, ürün maliyetlerinin düşürülmesi,

**T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü**

- Tüm ilgili kurum ve kuruluşlarla etkin işbirliği yapılarak tohumdan sofraya dijital değer zincirinin kurulması,
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuğu kapsamındaki ürünlerin artırılması, sistemin geliştirilmesi, lisanslı depo işletmelerince tarım ürünlerine dayanılarak oluşturulan elektronik ürün senetleri ticaretinin yaygınlaştırılması,
- Aile işletmeciliğinin sürdürülebilirliğini sağlamak için kadın ve gençlerde girişimciliğin desteklenmesi,
- Bitki ve hayvan hastalıkları ile etkin mücadelede yerli ilaç ve aşı üretiminin teşvik edilmesi,

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

4.SANAYİ

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

4.1. Sanayi Sektörü Yapısı

Kırıkkale il merkezi kamu ağırlıklı sanayi şehri olup, diğer ilçe merkezleri ve kırsal kesimin ekonomik yapısı tarıma dayalıdır. Kırıkkale’de imalat sanayi kamuya ait büyük işletmelerin yanında, özel sektöre ait küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. MKEK Fabrikaları ve TÜPRAŞ Rafinerisi ilin ekonomik yapısında önemli yer tutmaktadır.

Kırıkkale imalat sanayi; savunma, metal ve petro-kimya sanayi alanında yoğunlaşırken, özel sektörde genellikle bu sanayi kollarına bağlı olarak gelişmenin yanı sıra tarım makinaları, gıda, yem, toprak, tekstil, ağaç ve mobilya işleri sanayinde de ilerleme kaydedilmiştir.

Ülkemiz savunma sanayisinin bel kemiğini oluşturan, 1921 yılında İmalatı Harbiye Fabrikasının kurulması ile temelleri atılan ve stratejik önemi haiz Makine ve Kimya Endüstrisi A.Ş. (MKE A.Ş.)’nin 6 fabrika 2 işletmesi olmak üzere 8 birimi ilimizde bulunmaktadır.

Başta Ankara olmak üzere Orta Anadolu Bölgesindeki birçok ilin petrol ürünleri ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla 1986 yılında kurulan, petrol işleme kapasitesi 5 milyon ton/yıl olan, BOTAS’ın ceyhan terminalinden 447 kilometre uzunluğunda boru hattı marifetleriyle ulaşan ham petrolü işleyen TÜPRAŞ Orta Anadolu Rafinerisi ilimizde bulunmaktadır.

Bunların yanı sıra; Milli savunma Bakanlığına bağlı Mühimmat ıslah, Geliştirme ve Yenileştirme Merkezi (MİGYEM) ile Mühimmat Ayırma ve Ayıklama tesisi (MAAT)’de ilde faaliyet göstermektedir.

Kırıkkale ekonomisinin sacayağından biri olan 1997 yılında kurulmuş olan Kırıkkale I. Organize Sanayi Bölgesi 150 hektar alan üzerine tesis edilmiş ve altyapı çalışmaları 2001 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır. Toplam 69 sanayi parselinden 62’si dolu ve 7 parseli ise boş olup istihdam sayısı 1820’dir. Kırıkkale OSB’deki firmaların tamamen faaliyete geçmesi ile 3000 kişiye istihdam sağlanacağı öngörülmekte olup, yönetim özel sektöre devredilmiştir. Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesi MKEK’den sonra ilde en fazla istihdama katkı sağlayan İlin en önemli ekonomik kuruluşudur. Proje doluluk oranı %90’dır. Ağırlıklı sektör grubu metal işleme ve mobilya sektörüdür.

2010 yılında tamamlanarak hizmete açılan Keskin Organize Sanayi Bölgesi 153 hektar alan üzerine kurulmuştur. I. Etap 23 sanayi parselinden, II. Etap ise 57 sanayi parselinden ibarettir. Toplam 80 sanayi parselinden 18’i dolu ve 62 sanayi parseli ise boş olup istihdam sayısı 252’dir. Keskin Organize Sanayi Bölgesinde 252 kişi istihdam edilmektedir. Proje doluluk oranı %19’dur. Bölgede doğalgaz altyapısı bulunmamakla birlikte ağırlıklı sektör grubu inşaat malzemeleri ve metal işlemedir. Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesi ile Küçük Sanayi Sitesinin Kırıkkale Üniversitesine çok yakın mesafede olması, bilimsel danışmanlık hizmetlerinin

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

yapılması konusunda ekonomik büyümeye önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca Üniversite bünyesinde kuruluşu tamamlanan TEKNOPARK' ta hizmet vermeye başlamıştır. Ahılı parselleri olarak bilinen 50 hektar alan üzerine kurulan Kırıkkale Silah Sanayi İhtisas OSB 2017 yılında hizmete açılmıştır. Müteşebbis Heyet Üyeleri; İl Özel İdaresi, Kırıkkale Belediyesi, MKEK, Ticaret ve Sanayi Odası, Savunma Sanayi Müsteşarlığından oluşmaktadır. Kırıkkale Silah Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi 51 sanayi parselinden oluşmaktadır. Toplam 51 sanayi parselinden 14'ü dolu 37 sanayi parseli boştur. Proje doluluk oranı %11,7'dir. 2019 yılı içerisinde yatırımcı almaya başlamıştır. İlimizin Savunma Sanayi alanındaki yatırımlara olan uygunluğu nedeniyle ekonomik anlamda önemli katma değer ve personel istihdamı yaratacağı düşünülmektedir.

Yahşihan ilçesinde 24.5 hektar alan üzerinde 406 işyeri kapasiteli Kırıkkale Küçük Sanayi Sitesinde 400 işyeri dolu ve 6 işyeri boş olup ortalama istihdam 1600'dür. Keskin ilçesinde 4.7 hektar arazi üzerinde 78 işyeri kapasiteli Keskin Küçük Sanayi Sitesinde 44 işyeri dolu ve 34 işyeri boş olup ortalama istihdam 100'dür. Ayrıca il merkezinde bulunan sanayi çarşısında da daha çok Oto Sanatkârlar Odasına kayıtlı firmaların yanında küçük ölçekli işletmeler faaliyet göstermektedir. Sanayi siciline kayıtlı sanayi işletmelerimizin %38'i limited, %23'ü Anonim şirket ve %39'u Gerçek ve Diğer olmak üzere ayırmak mümkündür. Sanayi işletmelerimizin %73,2'si Mikro, %18,95'i Küçük, %5,23'ü Orta ve %2,61'i ise Büyük ölçekli işletmelerdir.

Başta Ankara olmak üzere Orta Anadolu Bölgesindeki birçok ilin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak amacıyla, ilimiz Hacılar kasabasında kurulan, 25.10.1986 tarihinde işletmeye açılan ve petrol işleme kapasitesi 5 milyon ton/yıl olan TÜPRAŞ Orta Anadolu Rafinerisi, 2005 yılında özelleştirilmiştir. BOTAŞ'ın Ceyhan terminalinden 447 km. uzunluğunda boru hattı marifetiyle ulaşan ham petrolü işlemektedir.

Milli Savunma Bakanlığı ile ilişkilendirilmiş olarak 08.06.1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bir İktisadi Devlet Teşekkülü olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu; kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde, imalat sanayi alanında, her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makina, teçhizat ve malzeme imalat kapasitelerini karlılık ve verimlilik esasları göz önüne alarak, savunma ve sivil savunma ihtiyaçlarına göre planlamak, ekonomik bir şekilde üretmek ve pazarlamak amacı ile kurulmuştur.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin her türlü silah, mühimmat, roket, patlayıcı madde, araç ve gereç ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan MKE, ayrıca imkânları ve kapasiteleri ölçüsünde piyasanın ihtiyacı olan çelik, pirinç, kapsül ve sivil patlayıcı gibi sivil üretim hizmetlerini, günün teknik ve ekonomik koşullarını göz önünde tutarak, dünya ve NATO Standartlarına uygun kalitede üretim yapmaktadır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

İlimiz, ülkemizin stratejik ve ekonomik öneme sahip bir sanayi şehridir. MKEK Fabrikaları, TÜPRAŞ Orta Anadolu Rafinerisi ve Kırıkkale Üniversitesi şehrin ekonomik ve ticari hayatında önemli bir rol üstlenmektedir.

Türkiye Gürcistan sınırında Ardahan ili Posof ilçesi Türkgözü köyünden başlayarak Ardahan, Kars, Erzurum, Erzincan, Bayburt vb. olmak üzere 20 ilden geçecek ve Yunanistan sınırında Edirne'nin İpsala ilçesinde son bulacak olan ve Avrupa ülkelerine doğal gaz aktaracak olan (TANAP) projesi Kırıkkale ilimizden de geçerek TAP Doğal Gaz Boru Hattı'na bağlanacaktır. TANAP Doğal Gaz Boru Hattı sistemi; 19 kilometresi Marmara Deniz geçişi olmak üzere toplam 1850 km'dir.

4.2. Sanayi İşletmelerine İlişkin Bilgi ve İstatistikler

SIRA NO	SEKTÖR	ADET	%YÜZDE
1	Madencilik ve Taş Ocaklığı	28	12,6
2	Plastik Ürün İmalatı	31	13,9
3	Mobilya İmalatı	43	19,4
4	Gıda ve İçecek ürünlerinin İmalatı	58	26,2
5	Metal ve Makine Teçhizatı Ürünlerinin İmalatı	62	27,9
6	Toplam	222	100

Kaynak:Kırıkkale Sanayi İl Md. -2021

4.3. Organize Sanayi Bölgeleri

İlimizde 3 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bunlardan ikisi karma biri ihtisas organize sanayi bölgesidir.

- Kırıkkale OSB
- Keskin OSB
- Silah Sanayi OSB

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

4.4 Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesi Parsel Durumu

Kırıkkale OSB'de 150 hektar alan vardır. Alanların dağılımı aşağıdadır.

KIRIKKALE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ		
SIRA NO	TOPLAMDA	150 HEKTAR
1.	Toplam Sanayi Parsel Sayısı	69
2.	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	62
3.	Boş Sanayi Parsel Sayısı	7
4.	Proje Doluluk Oranı	%90
5.	İstihdam Sayısı	1820
6.	Ağırlıklı Sektör Grubu	Metal işleme ve Mobilya

Kaynak: KSTİM-2021

4.5 Keskin Organize Sanayi Bölgesi Parsel Durumu

Keskin Organize sanayi bölgesi 150 hektar alandan oluşmaktadır. Dağılımı aşağıdadır.

KESKİN ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ		
SIRA NO	TOPLAMDA	153 Hektar
1.	Toplam Sanayi Parsel Sayısı	80 Adet
2.	1'inci Etap Parsel sayısı	23 Adet
3.	2'nci Etap Parsel Sayısı	57 Adet
4.	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	18 Adet
5.	Boş Sanayi Parsel Sayısı	62 Adet
6.	Proje Doluluk Oranı	%19
7.	İstihdam Sayısı	252 Kişi
8.	Ağırlıklı Sektör Grubu	İnşaat malzemeleri ve Metal işleme

Kaynak: KSTİM-2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

4.6 Silah Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Parsel Durumu

Kırıkkale silah sanayi ihtisas organize sanayi bölgesi 50 hektar alandan oluşmaktadır.

KIRIKKALE SİLAH SANAYİ İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ		
SIRA NO	TOPLAMDA	HEKTAR
1.	Toplam Sanayi Parsel Sayısı	51 Parsel
2.	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	14 Parsel
3.	Boş Sanayi Parsel Sayısı	37 Adet
4.	Proje Doluluk Oranı	%11,7
5.	İstihdam Sayısı	375 Kişi

Kaynak: KSTİM-2021

4.7. Küçük Sanayi Siteleri

İlimizde bulunan küçük sanayi sitelerine ait bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. İlimizde iki adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır. Kırıkkale Yahşihan Küçük Sanayi Sitesi ve Keskin Küçük Sanayi Sitesi.

Genel Bilgileri	Keskin Küçük Sanayi Sitesi
Faaliyet Yılı	2010
Yeri	Keskin
Alanı	4,7 hektar
İşyeri Kapasitesi	78 işyeri
Taşınan İşyeri	44 işyeri
Boş İşyeri	34 İşyeri
İstihdam	100 kişi
Yönetim Durumu	KSS Kooperatifi Yönetim Kurulu

Kaynak: KSTİM-2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Genel Bilgileri	Kırıkkale Küçük Sanayi Sitesi
Faaliyet Yılı	1997
Yeri	Yahşihan
Alanı	24,5 hektar
İşyeri Kapasitesi	406 işyeri
Taşınan İşyeri	400 işyeri
Boş İşyeri	6 işyeri
İstihdam	1600kişi
Yönetim Durumu	KSS Kooperatifi Yönetim Kurulu

Kaynak: KSTİM-2021

4.8 Eski Sanayi Çarşısı Yaklaşık Mevcut Durum

ESKİ SANAYİ ÇARŞISI	
Yaklaşık İşyeri Sayısı	Yaklaşık İstihdam
1.500 Adet	4.500

Kaynak: KSTİM-2021

4.9. Sektörün sorunlarına yönelik görüş ve değerlendirmeler

- Yurtdışı rakiplerin bazı girdi maliyetlerinin rekabet avantajı, özel sektöre ait sanayi işletmelerinin önemli bölümünün ihracat kapasitesi bulunmaması,
- İilde mevcut sermaye birikimi olan kimselerin istenilen ölçüde sanayi yatırımlarına yönelmemesi, iç talep yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar,
- Öncelikle MKEK örneğinde olduğu gibi günün teknolojik koşullarına uygun büyük yatırımlara ihtiyaç duyulması, aynı zamanda geleneksel yapıya sahip MKEK'nin dünya ölçeğinde gelişmiş kuruluşlar gibi bir hukuki yapıya kavuşturulması,

**T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü**

- Rekabet şartlarının ve girdi maliyetlerinin avantaj haline dönüştürülebilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve özel sektöre ait işletmelerin ihracat yapılabilmesi için gerekli sektörel teşviklerin sağlanması,
- MKEK'nin yüksek teknolojiye sahip yoğun üretim modeline geçişi için yatırım çalışmaları yapılması, aynı zamanda MKEK'nin yeni düzenlemeyle rekabetçi bir yapıya dönüşümünün sağlanması ve uluslararası kuruluşların sahip olduğu bir hukuki ve idari yapıya kavuşturulması gerekmektedir.
- Karayolu ulaşımı, Enerji, Sermaye, Hammadde ve Teknoloji bileşenlerinden oluşan kısmen sorunlar,
- Küçük sanayi siteleri ile üniversite -sanayi işbirliği bileşeninde de yetersizlikler söz konusudur. Nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere mesleki ve teknik eğitim kalitesindeki eksiklikler,
- Keskin Organize Sanayi Bölgesinde doğalgaz bulunmaması,

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

5.HİZMET

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

5.1.EĞİTİM

5.1.1. Eğitim Hizmetleri Sektörü

Eğitim, insanlık tarihinden bu yana bireylerin ve toplumların gelişim sürecinin en önemli olgularından biridir. Bir toplumun gelişmişlik düzeyi, onun eğitim düzeyini ya da eğitim düzeyi gelişmişlik düzeyinin bir göstergesidir. Bilimde, ekonomide, kültürel açıdan bir adım öne geçmek isteyen toplumlar mutlaka bireylerinin resmi ya da özel, örgün ya da yaygın, her türlü eğitime ulaşabilmesini sağlamalıdır.

Fransız bilim adamı Jean Paul Richer, “ekmekten sonra, eğitim bir ülkenin en büyük ihtiyacıdır” diyerek eğitimin bir ülke için ne kadar önemli olduğunu, veciz bir şekilde ifade etmektedir. Ülkelerin kalkınmalarını sağlayacak en önemli etkenlerin başında insan faktörü gelmektedir. Eğitim; Çocuklara, ergenlere ve yetişkinlere kazandırılacak zihinsel ve bedensel yetenekleri edindirmektir.

Kırıkkale eğitim-öğretim yönünden Türkiye ortalamalarına bakıldığında oldukça iyi bir durumdadır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Eğitim sektörü incelememizden elde ettiğimiz verilere göre, Kırıkkale ilinde 2021 yılı Aralık verilerine göre Resmi 18 ve Özel 7 adet Okul Öncesi, Resmi 65 ve Özel 10 adet İlkokul, Resmi 55 ve Özel 10 adet Ortaokul, Resmi 45 ve Özel 15 adet Ortaöğretim okul bulunmaktadır.

5.1.2. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler

İnceleme sonucunda elde ettiğimiz verilere göre eğitim sektörünün temel sorunları şu şekildedir:

- Modern eğitimde okul öncesi döneme verilen önem fazla olmasına rağmen Kırıkkale’de okul öncesi okullaşma oranı oldukça azdır.
- Dar ve orta gelirli ailelerin büyük bir kısmı eğitim teşviklerinden yeterince yararlanamamaktadır.
- Sektörde emeklilik yaşı gelmesine rağmen verimsiz çalışmaya devam eden birçok personel bulunmaktadır.
- Öğretmenler yeni teknolojiyi takip etmekte zorluklar yaşamaktadırlar.

5.1.3. Eğitim Kademelerine Göre İstatistikler (Aralık 2021)

	2021 - 2022										
	OKUL ÖNCESİ		İLKOKUL		ORTAOKUL		ORTAÖĞRETİM(LİSE)		TOPLAM		
	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	TOPLAM
ÖĞRENCİ	3.246	372	13.133	846	12.441	1.246	13.040	1.686	41.860	4.150	46.110
OKUL	18	7	65	10	55	10	45	15	183	42	225

Kaynak: Kırıkkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Resmi Okul Öğretmen Sayısı 3515 olmakla beraber Özel Okul Öğretmen Sayısı 473’dür.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

5.1.4. Kırıkkale Üniversitesi

3 Temmuz 1992 tarihinde kurulan Kırıkkale Üniversitesi, kuruluş kanununa göre Fen-Edebiyat, iktisadi ve idari Bilimler, Mühendislik ve Veteriner Fakülteleri; Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri Enstitüleri ile Ankara Üniversitesi'nden devralınan ve faal durumdaki tek birim olan Kırıkkale Meslek Yüksekokulu'ndan oluşmuştur. Kırıkkale Üniversitesi, kuruluşunu takip eden 1993-1994 eğitim-öğretim yılına, 3 fakültede 6 bölüm, 1 yüksekokulda 10 program; 2 enstitüde ise 8 anabilim dalıyla başlamıştır. 3 Ocak 1995 tarihinde Tıp, Hukuk ve Eğitim Fakülteleri; 12 Ağustos 1998 tarihinde de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu eklenmiştir. Bu birimlerden Hukuk ve Eğitim Fakültelerine 1997-1998, Tıp ve Veterinerlik Fakültelerine 1998-1999 öğretim yılında öğrenci alınmıştır. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ise 1999-2000 öğretim yılında eğitime başlamıştır.

Bugün itibariyle üniversitemiz; 12 fakülte, 1 yüksekokul, 7 meslek yüksekokulu, 3 enstitü ve 15 araştırma ve uygulama merkezi ile 30 binden fazla öğrenciye hizmet veren, bölgesinin büyük üniversitelerinden biri konumundadır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

5.2.SAĞLIK

5.2.1. Sağlık Hizmetleri Sektörü

Sağlık konusu, insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Öyle ki, kişinin yaşamının devam edebilmesinin ilk şartı onun sağlıklı olmasıdır. Sağlığın olmadığı bir yerde diğer refah unsurlarının var olması birey ve toplum için hiçbir anlam ifade etmez. Dünya Sağlık Örgütü'nün 1948'de yapmış olduğu tanıma göre "sağlık, sadece hastalık veya sakatlığın olmaması hali değil, aynı zamanda beden, ruh ve sosyal yönden de tam bir iyilik durumudur" şeklindedir ve Dünya Sağlık Örgütüne göre sağlığın temel özelliği, vazgeçilmez bir servet olarak kabul edilmesidir (WHO, 1981: 19). Sağlık insan unsurunun yaradılışından günümüze kadar önemini her zaman koruyan bir olgudur. Bu yüzden sağlığın değeri hiçbir zaman kaybolmayacak, toplumların ve ülkelerin her zaman üzerinde duracakları bir konu olacaktır. Hayatımızda her şeyin başı sağlık olduğunu unutmamalıyız.

Toplum ve bireylerin sağlık düzeyini yükseltmek, geliştirmek ve sürdürülebilmek amacıyla;

- ✓ Sağlığın korunması,
- ✓ Hastalıkların tedavisi ve
- ✓ Rehabilitasyonu için yapılan çalışmaların tümü sağlık hizmetleridir. Sağlık hizmeti veren üretim birimlerinin en büyük alt sistemleri hastanelerdir.

Sağlık hizmetleri, birey ve toplumun sağlıklı, uzun ömürlü olmasını ve verimli çalışmasını sağlar. Sağlık hizmetleri koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici hizmetler olarak sınıflandırılır. Ancak sağlık hizmetleri endüstrisi denildiğinde çok daha geniş bir ürün ve hizmet

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

alanından bahsedilmektedir. Günümüzde sağlık hizmetleri, ülke ekonomilerinin önemli bir parçası olup, büyük bir hizmet endüstrisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu alan; biyoteknolojiden, tanı koymaya, ilaç üreticilerinden, hastanelere, medikal malzemeden, laboratuvarlara, bakım evlerinden, evde bakım hizmetlerine, akupunkturdan, konuşma terapisine kadar geniş bir ürün-hizmet yelpazesini içerir.

Sağlık hizmetleri sektörünün önemli bir ayağı olan sağlık turizmi, tedavi ve tatil amaçlı, şehirlerarası ya da ülkelerarası yapılan seyahatler olarak tanımlanır. Ülkemize nazaran dünyada sağlık turizmi çok daha önce keşfedilmiştir ve bu alanda çok ciddi yatırımlar yapılmaktadır. Sağlık turizmi, Dünyanın en önde gelen, en dinamik sektörleri arasındadır. Amerika ve Avrupa Birliği'ne üye bazı büyük ülkeler bu gelirden vazgeçmemek için maliyetlerini düşürmenin yollarını ararken, sağlık turizminden en büyük payı alan ülkelerin başında Singapur, Hindistan, Tayland, Malezya gibi Uzakdoğu ülkeleri gelmektedir. Hindistan'a her yıl yaklaşık olarak 150.000 medikal turist tedavi olmak için gitmektedir.

Ülkedeki sağlık sektörü her yıl %30 artış kaydetmektedir. Hindistan'ın sağlık turizmindeki en büyük avantajı bu alandaki potansiyeli önceden keşfetmiş olması, düşük maliyetle çalışması ve iyi tanıtım yapmasıdır.

Kırıkkale'de 2021 yılı Sağlık sektörü incelememizden elde ettiğimiz verilere göre, ilimizde toplam 7 hastane bulunmaktadır. Bunların 5 tanesi kamu hastanesi, 1 tanesi üniversite hastanesi, 1 tanesi de özel hastanedir. Bu hastanelerdeki toplam yatak sayısı 1.304'dür. Ayrıca Sağlık Bakanlığına Bağlı 3.266 personel tarafından sağlık hizmeti sunulmaktadır. İl genelinde 314 (30 dış) uzman hekim, 191 asistan, 118 dış hekimi, 24 eczacı, 268 ebe, 852 hemşire, 1097 sağlık memuru ve teknisyeni ve 1482 diğer sağlık personeli olmak üzere toplam 4346 personel hizmet vermektedir.

5.2.2. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler

- Sağlık hizmeti sunucuları kendilerini uluslararası kuruluşlara akredite ettirmelidir.
- Güvenli ve alternatifli ulaşım olanakları sağlanmalıdır.
- Sağlık hizmetlerinde tüm alanlarda tanıtım yapmak yerine belli alanlarda (örneğin termal turizm, tüp bebek uygulamaları, estetik vb.) tanıtım yapılmalıdır.
- Uzmanlaşma yoluyla markalaşmanın sağlanması gibi profesyonel adımlar atılmalıdır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

6.TURİZM

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

6.1. Turizm Sektörünün Yapısı

Şehir olarak, Kırıkkale'nin kuruluşu ve gelişmesi oldukça yenidir. Ancak Kırıkkale İli'nin coğrafi alanının yüzyıllar öncesine giden çok eski bir yerleşim sahası olduğu bilinmektedir. İlimizin değişik yerlerinde bulunan mağara, yer altı şehri ve höyük gibi arkeolojik eserler ve kalıntılar bu bilgileri doğrular niteliktedir. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra, İlimiz dahilindeki Böhreç (Böbrek) Dağı civarı, Anadolu'nun Türk ve İslam diyarı yapılması için mücadele verilen bölgelerin başında gelir. Ayrıca Anadolu'daki ilk Türk – İslam yerleşim merkezlerinden birisi de 1120 yılında kurulan Balıseyh'tir. Daha sonraki yüzyıllarda bu bölgede, Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden muhtelif Oğuz Türkmen aşiretlerinin iskan edildikleri görülmektedir. Bu arada “Oğuzhan“ oymağının, Ankara yakınlarında (o zamanki söylenişle) “Kırıkkal'a” Bölgesi'nde iskan edildiğine dair Osmanlı arşiv belgeleri mevcuttur. Bu kaynaklar bize 250 – 300 yıl önceden buralara Kırıkkala isminin verildiğini göstermektedir.

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Kırıkkale Bölgesi, Ankara Vilayeti'nin sancağı olan Kırşehir'e bağlı Keskin kasabasının, Kızılırmak Havzası içinde; Yahşihan, Kırıkköyü ve Yuva Köyü gibi yerleşim alanları ile dikkati çekmektedir. Evliya Çelebi'de İpek Yolu üzerinde bulunan Kırıkkale çevresindeki Keskin, Yahşihan ve Sulakyurt gibi yerleşim merkezlerinden övgüyle bahsetmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulmaya başlanan Savunma Sanayisi ile gelişmeye yönelen Kırıkkale; muhtelif kazılarda elde edilen çok çeşitli medeniyetlere ait değerli buluntuları, 150 – 200 yıllık tarihe sahip ahşap konakları, Savunma Sanayisi üretimleriyle MKEK Fabrikaları, Tüpraş Rafinerisi gibi diğer sanayi tesisleri ve Üniversitesi ile tarih, kültür, sanayi ve bilimin mükemmel bir bileşimi olan önemli bir Cumhuriyet Şehri'dir. Kırıkkale kültür portalı yayına girmiştir. <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirik kale/gezilecek yer> adresten gezilecek yerler hakkında geniş bilgi alınabilir.

6.1.1 İnanç turizmine yönelik;

- Merkez – Nur Camii
- Merkez-Hasandede Camii ve Türbesi,
- Sulakyurt Şeyh Şami,
- Balıseyh-Ballı Camii,
- Koçubaba Camii ve Türbesi,
- Keskin- Haydar Sultan Camii ve Türbesi,
- Küçükavşar,
- Tokuşbaba,
- Çelebi-Halildedede Türbeleri vb.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

6.1.2. Tarih turizmine yönelik;

- Keskin-Çeşnigir köprüsü,
- Keskin Taş-Mektep
- Keskin ilçesi Osmanlı dönemi tarihi yapılar,
- Balıseyh-Beyobası köyü konağı,
- Merkez -MKE silah müzesi.

6.1.3. Çevre ve sağlık turizmine yönelik;

- Kızılırmak ve vadisi,
- Delice ırmağı ve vadisi,
- Pehlivanlı, Azgın,
- Gümüşpınar,
- Suludere,
- Yeşilkaya,
- Hodar,
- Koçu yaylaları yer almaktadır.
- Denek Dağı Mevkii(Merkez-Keskin-Balıseyh İlçeleri)

6.1.4. Tarihi Çeşnigir Köprüsü ve Kanyonu

Karakeçili ile Köprüköy arasında Kızılırmak üzerinde yapılmış tarihi bir köprüdür. Bilinen kaynaklara göre Çeşnigir Köprüsü ve yakınında bulunan han **Selçuklu Dönemi**'ne aittir. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 13'üncü yüzyıla ait bir eser olduğu tahmin edilmektedir. 1402 yılında Ankara Savaşı'nın yapılacağı alana ilerleyen **Timur**'un ordusuyla bu köprüyü kullandığı rivayet edilmektedir. Çeşnigir Köprüsü, **Yavuz Sultan Selim**'in Mısır Seferi esnasında **Mimar Sinan** tarafından yeniden yapılmıştır. **Kapulukaya Barajı**'nın faaliyete geçmesinden önce yol güzergahı üzerinde iken, sonraları köprü'nün ayak kısımları baraj suyu içinde kalmıştır. 110 metre uzunluğunda 6 metre genişliğindeki köprü kayalık arazide sağlam temeller üzerine oturur. Kızılırmak içinde sağlam bir zemine oturabilmesi için orta bölümde belirgin bir eğim vardır.

6.1.5. Silah Müzesi

MKEK Silah fabrikası bünyesindeki silah müzesi özel izin ile ziyaret edilebilmesi nedeniyle turizm sektörü açısından ekonomik bir değer ifade etmemektedir. Bu müzenin, "Silaha adını veren şehir" sloganı ile uyumlu olarak tüm yerli ve yabancı turistlerin ziyaret edebileceği bir şekilde çarşı merkezinde SİLAH MÜZESİ inşaatı başlamıştır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

6.1.6. Oba köy Yeşil Vadi

Doğal, tarihi ve kültürel varlıkları ile turist çekmede başarılı olamayan Kırıkkale’de turistlerin ilgisini çekebilecek ve onları ilde konaklamaya ikna edecek nitelikte alternatif etkinlikler için yoğun bir çaba harcamaktadır. Bunun için yapımına başlanan Yeşil Vadi projesi kapsamında Türkiye’nin en uzun Bisiklet Yolu faaliyete geçmiştir.

Şehitler Anıtı, Dinek Dağı Atlı Safari alanı, Macera park gezilecek turistik mekânları vardır.

6.2. Kültür Varlıkları Ve Turizm Potansiyeli

2021 yılı verilerine göre Kırıkkale İlinde turizm yatırım ve işletme belgeli toplam 3 adet tesis bulunmaktadır.

6.3.Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgeli Konaklama Tesisleri

Tesisin Adı	Tesis Kategorisi	Tesis Sınıfı	Durum	il / ilçe	Sertifika Tarihi
Acarlar Gold Otel	Otel	3 Yıldız	Belge Verildi	Kırıkkale / Merkez	22.12.2021
Carmine Hotel	Otel	4 Yıldız	Belge Verildi	Kırıkkale / Merkez	22.12.2021
Enar Otel	Otel	3 Yıldız	Belge Verildi	Kırıkkale / Merkez	25.12.2021

Kaynak: <http://kultur.gov.tr//2021>

6.4 Kırıkkale Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi Ve Doluluk Oranları (Eylül 2021)

İL	İLÇELER	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI(%)		
		YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Kırıkkale	Merkez	32	2299	2331	79	2832	2911	2,47	1,23	1,25	0,79	28,43	29,23
	Toplam	32	2299	2331	79	2832	2911	2,47	1,23	1,25	0,79	28,43	29,23

Kaynak: <http://kultur.gov.tr//2021>

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

6.5. Geliştirilmesi Ve Desteklenmesi Gereken Turizm Alanları

- Karahmetli Tabiat Parkı
- Çeşnigir Köprü Mevkii (Keskin İlçesi-Köprüköy Beldesi-Karakeçili İlçesi)
- Keskin İlçesi Sulu Mağra

6.6. Sektörünün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler

Turizm sadece bireyler açısından değil, ülkeler açısından da son derece önemli bir ekonomik etkinliktir. Dünya üzerindeki birçok ülkenin en önemli gelir kaynağı turizmdir. Birçok ülkenin de millî geliri içerisinde turizm faaliyetleri önemli bir yer tutar. Bunun en önemli nedeni ise turistlerin gittiği bir ülkede yeme, içme ve konaklama gibi ihtiyaçlarını karşılamak için o ülkede para harcamasıdır. Turizm sektörüne “bacasız sanayi” denilmesinin nedenlerinden biri de budur.

Turizmin gelişmesi her şeyden önce çevreye verilen önemle gerçekleşir. Sahip olduğumuz tarihi ve kültürel potansiyelimizin gerek ulusal gerekse uluslararası hedef kitleye ulaştırılması etkin bir tanıtımdan geçmektedir. Hiç şüphesiz ki tanıtımsız bir turizm anlayışı düşünülemez. Reklama önem vererek İl ve ilçelerimizde, belde ve köylerimizin tarihi ve kültürel dokularını açığa çıkarıp tanıtıcı yayınlar ve yöresel müziğiyle ulusal ve uluslararası fuarlara katılım sağlayarak ilin tanıtımını gerçekleştirmekteyiz.

Doğa turizmi, tarihi alanların bakımsızlığı, fuar alanlarının yetersizliği kent içi ve kent dışı ulaşımındaki aksaklıklar, Kırıkkale turizminin önemli sorunları arasında yer almaktadır. Otel karlılıklarının ve şehrin turizm gelirinin düşük olmasında, ortalama kalış sürelerinin düşüklüğü önemli rol oynamıştır.

Turizm Bakanlığı Oteller, seyahat acentaları, Valilik ve Belediye arasında güçlü bir işbirliği ve eşgüdüm olmaması ve destinasyon yönetim örgütü mevcut olmaması da sorunlar doğurmaktadır. Tek bir çatı örgüt altında birlikte hareket eden bir destinasyon yönetim örgütüne ihtiyaç duyulmaktadır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

7.İSTİHDAM

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

7.1. İstihdam

Kırıkkale ili için TÜİK 2013 yılı öncesi yayımlanmış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına tabloda yer verilmiştir.

- TÜİK 2013 yılından sonra il bazında yayınlama yapmayıp, 2014 yılı itibarıyla bölgesel istihdam verilerini yayınlamaktadır.

7.2 İlimizde İstihdam Verileri (%)

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2009	40,0	32,3	19,3
2010	42,4	37,3	12,0
2011	42,8	38,4	10,2
2012	41,7	38,0	8,9
2013	44,7	41,1	8,0

Kaynak: Tük-2021

7.3 Bölgesel İstihdam Verileri (%)

Bölgesel	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2014	48,5	44,7	9,9
2015	51,6	46,5	10,3
2016	52,6	45,6	10,9
2017	50,6	44,9	10,9
2018	51,6	45,9	11,0
2019	51,4	44,5	13,7
2020	47,6	41,9	13,2

7.4. Sosyal Güvenlik Verileri

Ekim 2021 İstatistiği

Sigorta Kapsamı	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı
4/A (SSK)	46.408	31.679
4/B (BAĞ-KUR)	8.327	10.966
4/C (EMEKLİ SANDIĞI)	15.248	11.169
Toplam	69.983	53.814

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Kırıkkale nüfusu bir önceki yıla göre 2.735 azalmıştır. Kırıkkale nüfusu 2021 yılına göre 275.968'dir. Bu nüfus, 137.654 erkek ve 138.314 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %49,88 erkek, %50,12 kadındır. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre, Kırıkkale'de ikamet eden yabancı nüfus bir önceki yıla göre 140 kişi artarak 8.357 kişi oldu.

7.5. Aktif Nüfus, İşgücüne Katılım Oranı Ve İşsizlik

TR 71 Bölgesinde 2020 yılında işgücüne katılma oranı, Türkiye genelindeki işgücüne katılma oranından %1,7, TR 71 bölgesinde işsizlik oranı Türkiye geneline göre %1,2 ve TR 71 bölgesinde İstihdam oranı da Türkiye geneline göre %0,9 daha düşüktür.

7.6 Temel İşgücü Göstergeleri Bölgesel Bazda

TÜİK, 2013 yılından itibaren İşgücüne Katılma Oranı, İstihdam Oranı ve İşsizlik Oranı verilerini bölgesel olarak paylaşmaktadır. Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir illerinin oluşturduğu bölgeye TR71 bölgesi olarak adlandırılmaktadır.

Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir-TR71				Türkiye-TR		
Yıl	İşgücüne Katılma Oranı(%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Katılma Oranı(%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2014	48,5	7,7	44,7	50,5	9,9	45,5
2015	51,6	9,9	46,5	51,3	10,3	46
2016	52,6	13,4	45,6	52	10,9	46,3
2017	50,6	11,4	44,9	52,8	10,9	47,1
2018	51,6	10,9	45,9	53,2	11	47,4
2019	51,4	13,3	44,5	53	13,7	45,7
2020	47,6	12	41,9	49,3	13,2	42,8

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

7.7 İlimizin 2019-2021 Yıllarındaki İşe Yerleştirme, İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetleri

İşe Yerleştirme, İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetleri		2019	2020	2021	Değişim(%) 2020-2021	
Açık İş	Toplam	7.708	4.401	3.950	-10,20	
	Özel	7.652	4.266	3.814	-10,06	
	Kamu	56	135	136	0,70	
İşe Yerleştirme	Toplam	Toplam	6.367	4.051	4.354	7,50
		Özel	4.146	2.732	2.878	5,30
		Kamu	2.221	1.319	1.476	11,90
	Kamu	Toplam	42	40	88	120,00
		Özel	39	36	63	75,00
		Kamu	3	4	25	525,00
Özel	Toplam	6.325	4.011	4.266	6,40	
	Özel	4.107	2.696	2.815	4,40	
	Kamu	2.218	1.315	1.451	10,30	
Kayıtlı İşsizlik	Toplam	16.192	13.243	12.915	-2,50	
	Özel	7.279	6.180	5.922	-4,20	
	Kamu	8.913	7.063	6.993	-1,00	

7.8 İlimizde 2021 Yılında İşkur Tarafından Açılan İstihdam Garantili Kurslar

İstihdam Garantili Kurslar							
Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			İşe Yerleştirilen Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kompleci (Yuvarlak Örne Makinesi Operatörü)	4	13	121	134	10	57	67
Dokuma Konfeksiyon Makinesi	1	2	35	37	0	0	0
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	4	14	92	106	10	74	84
Temel Metal Şekillendirme Elemanı	1	18	1	19	9	2	11
TOPLAM	10	47	249	296	29	133	162

Kaynak: www.iskur.gov.tr

2021 yılında toplam 10 adet İstihdam Garantili Kurslar kapsamında program gerçekleştirilmiş olup, bu programlardan 249 kişisi Kadın ,47 kişisi de Erkek olmak üzere toplam 296 kişi yararlanmıştır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

8. DEVLET YATIRIMLARI

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

8.1. İlimizin 2021 Yılında Sektörel Bazdaki Devlet Yatırımları

Devlet yatırımları yatırım ortamının iyileştirilmesi, yatırımların ve istihdamın artırılması, şehrin sosyoekonomik durumunun iyileşmesi için büyük önem arz etmektedir. İlimizin 2021 yılında sektörel bazdaki devlet yatırımları aşağıdaki tabloda detaylı olarak belirtilmiştir.

Proje Sektörü	Proje sayısı	Toplam Yıl Ödeneği(TL)	Toplam Proje(TL)	Önceki Yıllar Toplam Harcaması(TL)	Toplam Harcama Tutarı(TL)
Ulaştırma - Haberleşme	45	526.799.486	2.586.114.257	1.171.939.128	1.381.888.027
İmalat	78	445.549.519	876.927.277	21.697.965	152.990.712
Diğer Kamu Hizmetleri-Sosyal	42	264.312.693	527.991.716	18.687.861	237.429.976
Tarım	51	35.180.677	204.441.235	36.796.333	71.462.003
Eğitim	6	43.294.338	155.420.982	79.954.466	117.348.030
Enerji	3	6.500.000	95.000.000	0	1.141.453
Diğer Kamu Hizmetleri-İktisadi	8	26.528.109	27.639.032	246.843	26.684.171
Sağlık	10	10.550.000	12.654.000	0	9.974.569
Madencilik	3	6.163.880	6.163.880	0	673.754
Truzim	2	135.000	135.000	0	134.404

Proje Sektörü	2021 Yılı Harcama Tutarı	Nakdi Gerçekleşme Oranı	Dönem Nakdi Gerçekleşme Oranı	Fiziki Gerçekleşme Oranı
Ulaştırma - Haberleşme	209.948.899	%53,43	%39,85	%61,36
İmalat	131.292.747	%17,45	%29,47	%89,18
Diğer Kamu Hizmetleri-Sosyal	218.742.116	%44,97	%82,76	%63,07

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Tarım	34.665.670	%34,95	%98,54	%64,87
Eğitim	37.393.564	%75,50	%86,37	%69,83
Enerji	1.141.453	%1,20	%17,56	%0,00
Diğer Kamu Hizmetleri-İktisadi	26.437.328	%96,55	%99,66	%80,64
Sağlık	9.974.569	%78,83	%94,55	%30,00
Madencilik	673.754	%10,93	%10,93	%100,00
Truzim	134.404	%99,56	%99,56	%100,00

8.2.İlimizin 2021 Yılında Yatırımcı Kurumlar Bazındaki Devlet Yatırımları

YATIRIMCI KURUM	Proje Sayısı	Toplam Proje Tutarı(TL)	Fiziki Gerçekleşme Oranı %
Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müd.	7	712.346.000	11,50
Karayolları 4. Bölge Müd.	5	1.581.263.000	49,20
DSİ 56. Şube Müd.	21	199.163.361	25,33
İller Bankası Ank. Bölge Müd.	5	109.520.921	92,58
TCDD 2. Bölge Müd.	4	157.363.674	49,50
Orman İşletme Müdürlüğü	29	4.542.665	96,36
Kırıkkale İl Şube Müdürlüğü	5	243.805	100,00
Maden Tetkik ve Arama Orta Anadolu 3. Bölge Müd.	2	6.145.000	100,00
TEİAŞ 8. Bölge Müd.	1	180.000	0,00
Kırıkkale Belediye Başkanlığı	23	1.007.719.163	53,34
Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü	8	167.484.028	76,75

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Kırıkkale İl Özel İdaresi	82	30.023.587	98,70
Kırıkkale İl Milli Eğitim Müd.	1	4.000.000	100,00
Kırıkkale İl Sağlık Müd.	9	2.104.000	22,35
Kırıkkale İl Tarım ve Orman Müd.	20	3.272.466	100,00
Kırıkkale İl Jandarma Komutanlığı	3	345.794.000	0,00
Kırıkkale Kadastro Müdürlüğü	2	2.196.881	76,33
Kırıkkale Gençlik ve Spor İl Müd.	15	21.301.937	70,83
Kırıkkale İl Müftülüğü	1	15.984.457	85,00
Hirfanlı ve Yöresi HES İşletme Müd.	2	10.000.000	0,00
Bahşılı Belediye Başkanlığı	2	1.198.000	50,00
Karakeçili Belediye Başkanlığı	1	400.743	100,00
Keskin Belediye Başkanlığı	3	4.235.984	72,00
Yahşihan Belediye Başkanlığı	17	112.975.974	50,00
Hacılar Belediye Başkanlığı	1	300.000	26,00
TOPLAM	269	4.499.759.486	72,21

Kaynak-İPKK-2021

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

9. DEVLET YARDIMLARI

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

9.1. Sağlanan Destekler

Raporumuzun bu bölümünde Kırıkkale ilinin aldığı devlet yardımlarına değinilecektir. İlerleyen bölümlerde esnaf ve sanatkârların kullandığı krediler, lisanslı depoculuk destekleri ile ilgili bilgi, görüş ve değerlendirmelere yer verilecektir.

9.2. Esnaf Ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince Sağlanan Destekler

01.01.2020-31.12.2021 tarihi itibarıyla Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince sağlanan destek,

Yıl	Kullanılan Kredi (Bin TL.)
2020	187.287.484,25
2021	98.451.200
Toplam	285.738.684,25

Kaynak- EKKK-2021

9.3. İlimizde (Pandemi Döneminde) Esnaf Hibe Desteği İstatistikleri

İlimizde pandemi döneminde esnafımıza **31.789.000** TL Hibe Desteği sağlanmıştır.

Gelir Kaybı ve Kira Desteği

Bakanlığımızca koronavirüs nedeniyle ticari faaliyeti olumsuz etkilenen esnafımıza 3 ay süreyle 1000 TL gelir kaybı, 500 TL kira desteği verilmiştir. Bu kapsamda, 4155 ticari kazancı basit usul olan esnafımıza 16.530.000 TL gelir kaybı desteği ödemesi yapılmıştır. Ayrıca 261 esnafımıza kira desteği olarak 423.071.000 TL olmak üzere 16.953.704 TL ödeme yapılmıştır.

ESNAFA YAPILAN DESTEK	ONAYLANAN BAŞVURU SAYISI	VERİLEN TOPLAM DESTEK TUTARI(TL)
Gelir Kaybı Desteği	4155	16.530.000
Kira Desteği	261	423.704
Toplam	4416	16.953.704

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Gelir Kaybı Desteği

(3 bin TL ve 5 bin TL) Bakanlığımızca koronavirüs nedeniyle, ticari faaliyeti olumsuz etkilenen ciro kaybına ve nace koduna göre belirlenen işletmelere 3 bin ve 5 bin TL hibe desteği verilmiştir. Bu kapsamda, ilimizde 4342 esnaf ve tacirimize toplam 14.132.000 TL ödeme yapılmıştır.

GELİR KAYBI DESTEĞİ (TL)	BAŞVURU SAYISI	ÖDENEN TUTAR(TL)
3000 TL	3789	11.367.000
5000 TL	553	2.765.000
Toplam	4342	14.132.000

9.4.Ahiler Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanan Yatırım Ortamı ve Teşvikler

Bölge kaynaklarının yerinde ve etkin kullanımının sağlanması, yerel potansiyelin harekete geçirilmesi suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmenin hızlandırılması, sürdürülebilirliğinin sağlanması, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla kurulan Ahiler Kalkınma Ajansı, 2010 yılından itibaren Kırıkkale’de faaliyet gösteren KOBİ’lerin başarılı projelerine hibe niteliğinde çeşitli mali destekler sağlamaya devam etmektedir.

Bu destekler kapsamında, Kırıkkale’de bulunan firmaların, rekabet güçlerinin artırılması, katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi, Ar-Ge ve yenilikçilik, pazarlama, markalaşma, insan kaynakları ve kalite sistemleri vb. alanlarda kurumsal kapasitelerinin artırılması amaçlanmıştır.

2021 yıl sonu itibarıyla, Kırıkkale’de bulunan KOBİ’lere Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından destek sağlanamamıştır. 2021 Yılı SOGEP (Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı) kapsamında tanıtım, proje geliştirme ve saha çalışmaları yapılmıştır. Saha çalışmaları kapsamında her ilde potansiyel başvuru sahipleri ile proje toplantıları düzenlenmiştir. 24 Mart 2021 tarihinde Bakanlık ile çevrimiçi toplantı düzenlenerek geliştirilen projeler istişare edilmiştir. Yönetim Kurulu ve Bakanlık ile istişareler sonucu belirlenen her ilden 4’er proje olmak üzere toplamda 20 proje, 30 Nisan 2021 tarihinde Bakanlık onayına gönderilmiştir. Bu çalışma kapsamında herhangi bir harcama yapılmamıştır. 2021 Yılında Kırıkkale İli Mühimmat Tapası Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu hazırlanmıştır. Bu raporun amacı; Kırıkkale İli Mühimmat Tapası Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu Kırıkkale Yatırım Destek Ofisi Kırıkkale’de Mühimmat Tapası ve Üretim Tesisi’nin uygunluğunun araştırılması ve bu alana yönelik potansiyel yatırımcıların çekilmesi amacıyla hazırlanmıştır. 2020 yıl sonu itibarıyla, Kırıkkale’de bulunan KOBİ’lere Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından aktarılan toplam kaynak 16.7 milyon TL. düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu destek tutarının, başvuran firmaların eş finansmanı da dahil edildiğinde, ilin ekonomisine katkısı 22.8 Milyon TL düzeyindedir.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Yılı	Mali Destek Programının Adı	Ajans Desteği	Eş Finansman Dahil Toplam Bütçe
2010	Tarıma Dayalı Sanayi Mali Destek Programı	172.500,00 TL	345.000,00 TL
2011	İmalat Sanayiinde Yenilikçiliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı	236.262,35 TL	472.524,71 TL
2012	Sektörel Rekabet Edebilirlik Mali Destek Programı	3.125.484,09 TL	6.702.567,54 TL
2014	Sektörel Rekabet Edebilirlik Mali Destek Programı	2.414.902,38 TL	4.985.849,15 TL
2016	KOBİ Geliştirme Mali Destek Programı	1.831.999,46 TL	3.966.070,00 TL
2019	İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Kurumsallaşma Mali Destek Programı	8.972.143,96 TL	18.841.075,04 TL
Toplam		16.753.292,20 TL	22.807.145,04 TL

Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından uygulanan Teknik Destek Programı kapsamında 2020 yılında ilk defa olarak KOBİ'lerin başvuruları kabul etmiştir. Toplam 1.5 Milyon TL bütçeli programla, bölge illerinde bulunan KOBİ'lerin kurumsal ve yönetsel becerilerinin geliştirilmesi, kaynak hammadde ve işgücü verimliliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Program çağrısının Eylül-Ekim döneminde Kırıkkale'den 3 firma proje sunmuştur. Yapılan değerlendirme sonucunda başvuran 3 firmanın da projesi uygun bulunarak desteklenmeye hak kazanmıştır. Teknik destek çağrısının Kasım-Aralık döneminde ise Kırıkkale'den 2 firma başvuru yapmış olup değerlendirme süreci devam etmektedir.

2020 yılı güdümlü proje desteği kapsamında, Delice ilçesinde, Belediye tarafından kurulması planlanan küçük sanayi sitesi ve yöresel ürünler satış merkezi için çalışmalar devam etmektedir. Ajansımızca 4.000.000 TL destek sağlanması planlanan proje kapsamında 41 işyeri ve 9 dükkân inşa edilecektir. 2021 yılı güdümlü proje desteği kapsamında, Delice ilçesinde, Belediye tarafından kurulması planlanan küçük sanayi sitesi ve yöresel ürünler satış merkezi için çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu tesisin faaliyete geçmesi neticesinde, esnaf ve sanatkârlar modern ve güvenli işyerlerine kavuşacak, yeni girişimcilere avantajlı şartlarda işyerleri temin edilecek, karayolunun sunduğu fırsatlar değerlendirilerek il ve ilçe ekonomisine katkı sağlanacaktır.

20 Ağustos 2020 tarihinde Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından Sanayi Altyapısının Güçlendirilmesi başlığı altında 2020 yılı Mali Destek Programı ilan edilmiştir. Sürdürülebilir

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

üretimin sağlanması, temel altyapı eksikliklerinin giderilerek yatırım şartlarının iyileştirilmesi ve temiz üretim uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik altyapının geliştirilmesi amaçlanan çağrı kapsamında Yahşihan Küçük Sanayi Sitesi tarafından başvuru yapılmış olup projenin değerlendirme süreci devam etmektedir.

Ahiler Kalkınma Ajansı, mali destek programlarının dışında, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan yatırım teşvikleri konusunda başvuru hazırlık sürecinde firmalara teknik destek sağlayabilmekte, yerel birim olarak ekspertiz işlemlerini gerçekleştirebilmektedir. Kırıkkale ilinde, 2010 – 2020 Aralık döneminde düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; eğitim, sağlık, imalat sanayi, tarım ve hayvancılık, gıda, kimya, enerji gibi sektörlerde faaliyet gösteren 78 firma toplam 3.5 Milyar TL. tutarında yatırım yapmayı ve 2736 kişi istihdam etmeyi taahhüt etmiştir.

Firmalar yatırım teşvik belgesi ile yapacakları yatırımlarda Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ve Faiz Desteği gibi muafiyetlerden faydalanmıştır. Yatırım teşvik sisteminde Kırıkkale 3. bölge illeri içinde yer almaktadır. Ancak, yatırımın Yahşihan ve Bahşılı ilçeleri ile il merkezi dışındaki diğer herhangi bir ilçede yapılması halinde 3. Bölge desteklerinden değil de bir alt bölge olan 4. Bölge desteklerinden faydalanabilecektir. İlave olarak; yatırımın Keskin OSB’de yapılması halinde 5. Bölge desteklerinden, Yahşihan OSB’de yapılması halinde ise 4. Bölge desteklerinden istifade edilebilecektir. Teşvik sisteminin ilde başarıya ulaşabilmesi için ilgili tüm paydaşlar ile ortak çalışmalar yürütülmekte ve firmaların sistemden en üst düzeyde istifade edebilmesi için gayret gösterilmektedir.

Kırıkkale’de 3 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. 1997 yılında kurulmuş olan ve Yahşihan OSB’de gıda ve yem, makine imalat, mobilya, savunma yan sanayi gibi sektörlerde yer alan firmalar faaliyet göstermektedir. Yahşihan OSB’nin kuruluşundan itibaren en önemli sorunu olan doğalgaz altyapısı eksikliği çözüme kavuşturulmuştur. Doğalgazın tesislerde kullanılmaya başlanması ile sanayicilerin enerji maliyetleri düşecek bu durumun sonucunda da OSB’ye yeni yatırımcıların kazandırılması ve ilin istihdamına daha fazla katkı sağlamasının önü açılacaktır.

2001 yılında kurulmuş olan Keskin OSB’de ise yapı malzemeleri, prefabrik ve makine imalat sektörlerinde faaliyet gösteren firmalar yer almaktadır. Keskin OSB’de doğalgaz altyapısının bulunmaması mevcut ve yeni yatırımcılar için önemli bir sorun teşkil etmektedir.

Merkez ilçe sınırları içerisinde bulunan Türkiye’nin ilk ve tek Silah Sanayi İhtisas OSB’si ise 51 parselden oluşmaktadır. Altyapı çalışmaları tamamlanan ve parsel tahsislerine başlayan Silah OSB’nin, ilin savunma sanayi konusunda önemli bir merkez olmasına ve istihdamın artmasına ciddi oranda katkılar sağlayacağı tahmin edilmektedir. 2021 yılında Keskin OSB, Yahşihan OSB ve Silah OSB’de faaliyette bulunan firmalara alt yapı çalışmaları kapsamında Temiz Su, Güvenlik Kamerası ve Arıtma Sistemleri desteği sağlanmıştır.

Yahşihan ilçesinde küçük ölçekli imalatçı firmaların yer aldığı sanayi sitesinde 406 işyeri yer almakta ve yaklaşık 1000 kişi istihdam edilmektedir. Ayrıca Keskin ilçesinde de 78 işyeri kapasiteli ve 100 kişinin istihdam edildiği bir sanayi sitesi bulunmaktadır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

Kırıkkale Üniversitesinde 2015 yılında faaliyete başlayan Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKNOKENT), Üniversite öğretim üyeleri ve özel sektör kuruluşlarının bilimsel araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerini destekleyerek Ar-Ge kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlamayı, sanayi kuruluşlarının üniversite ve araştırma kurumlarıyla ulusal-uluslararası işbirliği oluşturmalarını hedeflemektedir.

9.5. KOSGEB Tarafından Sağlanan Hibe Ve Destekler

- KOSGEB Kırıkkale İl Müdürlüğü tarafından **2021 yılı** içerisinde **340** işletmeye toplamda **3.750.000 TL** destek ödemesi yapılmıştır.

9.6. Lisanslı Depoculuk

Lisanslı Depoculuk; Ürün depolama kapasitesine sahip bir hububat depolama tesisidir Kırıkkale ilinde, lisanslı depoculuk alanında faaliyet gösteren üç adet firma bulunmaktadır. Firma isimleri GK Lisanslı Depoculuk A.Ş., TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Keskin şubesi ve TEKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Karakeçili Şubesidir.

- GK Lisanslı Depoculuk A.Ş.'nin depo **kapasitesi 60.000 ton** dur.
- TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Keskin şubesinin depo **kapasitesi 60.000 ton** dur.
- TEKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Karakeçili Şubesinin depo **kapasitesi 41.000 ton** dur.
- Ayda iki kez Müdürlüğümüzce depolarda denetimler yapılmaktadır.

(01/01/2021-31/03/2021 Dönemi)

Lisanslı İşletmesi	Depo	Desteklenen ürün	Destek miktarı (TL/Ton/Ay)	Destekleme tutarı (TL)
GK Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.		Arpa	3 TL/Ton/Ay	83.998,55
		Buğday	3 TL/Ton/Ay	121.570,31
		Ay Çiçeği Tohumu	3 TL/Ton/Ay	3.196,02
		TOPLAM		208.764,88

(01/04/2021-30/06/2021 Dönemi)

Lisanslı İşletmesi	Depo	Desteklenen ürün	Destek miktarı (TL/Ton/Ay)	Destekleme tutarı (TL)
GK Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.		Arpa	3 TL/Ton/Ay	9.889,20
		Buğday	3 TL/Ton/Ay	28.529,93
		Ay Çiçeği Tohumu	3 TL/Ton/Ay	7.343,10
		TOPLAM		45.762,23

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

(01/01/2021-31/03/2021 Dönemi)

Lisanslı İşletmesi	Depo	Desteklenen ürün	Destek (TL/Ton/Ay)	miktarı	Destekleme tutarı (TL)
TEKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.		Arpa	3 TL/Ton/Ay		87.178,73
		Buğday	3 TL/Ton/Ay		26.908,06
		Mısır	3 TL/Ton/Ay		28.659,55
		Nohut	3 TL/Ton/Ay		1.204,23
		TOPLAM			143.950,57

(01/04/2021-30/06/2021 Dönemi)

Lisanslı İşletmesi	Depo	Desteklenen ürün	Destek (TL/Ton/Ay)	miktarı	Destekleme tutarı (TL)
TEKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.		Buğday	3 TL/Ton/Ay		68.659,54
		Arpa	3 TL/Ton/Ay		4.565,96
		Mısır	3 TL/Ton/Ay		24.280,54
		TOPLAM			97.506,04

(01/01/2021-31/03/2021 Dönemi)

Lisanslı İşletmesi	Depo	Desteklenen ürün	Destek (TL/Ton/Ay)	miktarı	Destekleme tutarı (TL)
TMO-TOBB Tarım Ürünleri Depoculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.		Buğday	3 TL/Ton/Ay		1.236.538,02
		Arpa	3 TL/Ton/Ay		271.181,90
		Kuru Kayısı	10 TL/Ton/Ay		2.410,56
		TOPLAM			1.510.130,48

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

(01/04/2020-30/06/2020 Dönemi)

Lisanslı İşletmesi	Depo	Desteklenen ürün	Destek (TL/Ton/Ay)	miktarı	Destekleme tutarı (TL)
TMO-TOBB Ürünleri Depoculuk Ticaret A.Ş.	Tarım Lisanslı Sanayi ve	Buğday	3 TL/Ton/Ay		1.020.207,63
		Arpa	3 TL/Ton/Ay		119.692,40
		Kuru Kayısı	10 TL/Ton/Ay		1.370,72
		TOPLAM			1.141.270,75

Kaynak- Ticaret Bakanlığı-2021

9.7. Lisanslı Depoculuk Sisteminin Ekonomik Ve Sosyal Faydaları

- Hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin önlenmesi ve piyasanın dengelenmesi sağlanmıştır.
- Lisanslı depolarda stoklanan ürünler miktar ve kalitesi korunarak muhafaza edileceğinden miktar ve kalite kayıpları önlenecektir.
- Hububat da lisanslı depoya bırakılan ürünlerin elektronik kayıtlarda izlenmesi, müteakip yıllarda üretim planlamasına ve tarım politikalarının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.
- Ürünün fiziki dolaşımı yerine elektronik ortamda satışı gerçekleştirileceğinden taşıma ve nakliyeden kaynaklı giderler minimize edilecektir.
- Ürünün üreticiden tüketiciye ulaşmasında sağlıklı bir zincir oluşacaktır.
- Lisanslı depoya konu ürünlerin kredilendirilmesiyle sağlayacağı finansal katkı ile bölgenin gayri safi katma değer ve istihdamın artmasını sağlayacaktır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

- Üreticilerin ürünlerini piyasa fiyatlarının düşük olduğu dönemlerde satmak yerine Lisanslı depoculuğun sağladığı depolama ve finansman imkanı sayesinde fiyatların uygun olduğu dönemde satmaları gelirlerini arttıracaktır.
- Bağımsız yetkili sınıflandırıcılar tarafından kalite ve sınıflandırması yapılmış ürüne olan talep, fiyat artışına olumlu katkı sağlayarak kaliteli üretimi teşvik edecektir.

- Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerinin, lisanslı depolara verdikleri ürünleri karşılığında aldıkları ürün senetleri aracılığıyla bankalardan kredi ve finansman sağlamaları sağlanmıştır.

- Tarım ürünleri ticaretinin herkesçe kabul gören standartları belirlenmiş ürünler üzerinden yapılması, kaliteli üretimin teşvik edilmesi, güvenli bir piyasanın oluşturulması sağlanmıştır.

- Tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınması sağlanmıştır.

- Ülkemizde hâlihazırda uygulanmakta olan tarım reformunun başarılması ve tarım ürünleri ticaretinde özel sektör katılımının artırılması sağlanmıştır.

- Üretimde ve fiyatlandırmada Devlet müdahalelerinin asgariye indirilmesi, bu alana yönelik yapılan yüksek harcamalardan önemli tasarruf sağlanması, serbest piyasa ve fiyat oluşumunu bozan müdahalelerden uzaklaşılması sağlanmıştır.

- Tarım ürünleri üreticileri açısından kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistemle istikrarlı ve daha yüksek bir gelir seviyesi elde edilmesi sağlanmıştır.

- Yatırımcılar için dövize, altına, hisse senedine, faize ve benzerlerine alternatif yeni bir yatırım aracı sağlanmıştır.

- Ürün ticareti ile uğraşan tacir ve sanayicilerimizce, kalitesi bilimsel kriterlere göre belirlenmiş ve fiyat istikrarı sağlanmış ürünlerin kolayca temini sağlanmıştır.

- Tarım ürünlerinin, fizikî mal ve numune gösterilmesine ve teslimine gerek olmaksızın ürün senetleri veya elektronik ürün senetleri aracılığıyla ticaretinin yapılması sağlanmıştır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

- Standardı belirlenmiş ürün ve lisanslı depo sistemiyle tarım ürünlerinde vadeli işlem ve opsiyon piyasalarına geçilmesi sağlanmıştır.
- Ürün depolanması, bankacılık ve sigorta sektörü açısından yeni iş alanlarının oluşturulması sağlanmıştır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

10. DESTEKLENEN SEKTÖRLER

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

10.1. Devlet Tarafından Desteklenen Sektörler

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiş olup, bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır. Ülkemiz yatırım teşvik kapsamında 6.bölgeye ayrılmıştır. İlimiz Yatırım Teşvik kapsamında Kırıkkale yapılacak genel yatırımlar 3. Bölgede olup, OSB'lere yatırım yapılması halinde 5.bölge avantajlarından destek sağlanmaktadır. Kırıkkale Merkez OSB, Keskin OSB ve Kırıkkale Silah İhtisas OSB olmak üzere üç Organize Sanayi Bölgesi vardır. Bölgesel Teşvik Uygulamalarında KDV İstisnası, Gümrük Vergi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi, Faiz ve Kâr Payı Desteği ve Sigorta Primi (İşçi Hissesi) yer almaktadır.

10.2. Kırıkkale İli Yatırımlar için Teşvik / Destek Unsurları

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi*	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği**	Destek Süresi	OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi				3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi		YOK	YOK	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

OSB: Organize Sanayi Bölgesine yönelik olarak gerçekleştirilen yatırımlar

EB : İmalat sanayine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar

Bölgesel Teşvik Uygulamaları için asgari sabit yatırım tutarı 1. ve 2. bölgelerde 1 milyon TL'den, **diğer bölgelerde ise 1.500 bin TL**'den başlamak üzere desteklenen her bir sektör ve her bir il için ayrı ayrı belirlenmiştir.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

10.3. Kırıkkale Bölgesi İçin Desteklenen Yeni Yatırım Teşvikleri

Sektör Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler
1	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları
2	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)
3	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
4	Tekstil ürünleri imalatı
5	Giyim eşyası imalatı
6	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı
7	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
8	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
9	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı
10	İç ve dış lastik imalatı
11	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)
12	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar
13	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi
14	Metal eşya
15	Makine ve teçhizat imalatı
16	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri
17	Elektrikli makine ve cihazları imalatı
18	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
19	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı
20	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi.
21	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ile Vagonlarının İmalatı
22	Motosiklet ve Sakat Taşıyıcılar' imalatı
23	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç), müzik aletleri imalatı, spor malzemeleri imalatı, oyun ve oyuncak imalatı, kalem imalatı ile çocuk arabaları ve pusetler ile bunların aksam ve parçaları imalatı.
24	Oteller (Turizm Gelişim Bölgesindeki 7.500 yataklı otel yatırımı, Müstakil olarak belgelendirilmiş kongre ve sergi merkezi, golf tesisi, sağlıklı yaşam tesisi ve günübirlik tesisler dahil).
25	Öğrenci yurtları
26	Soğuk hava deposu hizmetleri
27	Lisanslı depoculuk.
28	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç).
29	Hastane yatırımı, huzurevi (Asgari 5 milyon TL tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi dahil).
30	Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri
31	Seracılık (En az 5 milyon TL. 25 dekar ve üstü otomasyona dayalı sera yatırımları dahil).

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

11. SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

11.1 Görüş ve Değerlendirme

Kırıkkale ilimizin iktisadi ve ticari gelişiminin önündeki engeller ve bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik görüş ve değerlendirmeler aşağıda detaylı bir şekilde sıralanmıştır:

- Kırıkkale ilinin bölge ve ülke gelişmişlik düzeyi sıralamasında yerinin yükselmesi, il sınırları içerisinde bulunan insanların sosyal ve ekonomik olarak daha uygun şartlarda yaşamaları mümkündür. Bu amaçla akılcı, uygulanabilir ve katılımcı projeler geliştirilip, hayata geçirilmelidir. Kırıkkale'deki işgücü kalitesini arttırabilmek için meslek edindirme kursları açılabilir.
- Kırıkkale sürekli göç veren bir şehirdir. Bu yüzden hem il merkezinde hem de ilçelerde çalışacak nitelikli eleman bulunamamaktadır. Nüfustaki bu hareketliliğin sebepleri bilimsel bir şekilde ortaya konulmalı ve çözüm önerileri getirilmelidir.
- Kırıkkale'nin kalkınması çevreyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bunun için de Kırıkkale'nin hangi ekolojik risk bölgesinde olduğu araştırılmalıdır.
- Bölgesel temsil kabiliyetine sahip kalkınma ajansları tarafından, yerel planlama yaklaşımıyla Kırıkkale'nin kalkınma planlarının yapılması gerekmektedir. Bu planlamalar yerel gereksinimlere göre şekillenmeli ve uygulayıcıya yol gösterir nitelikte olmalıdır.
- Kırıkkale'de kadınların ekonomik hayata katılımı ve kadın kooperatifleri desteklenmelidir.
- Kırıkkale'de enerji verimliliğini arttıracak projeler hazırlanmalıdır.
- Meslek liseleri ile istihdam arasındaki ilişki zayıftır. Verilen eğitim istihdam koşulları için yeterli değildir. Dolayısıyla mezun öğrencilerin bilgileri teoriden öteye geçememektedir. İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İşkur ve Sanayi Ticaret Odası bu konuda işbirliği yapmalıdır.
- Ürün veriminin artması için tarımda uygulanan geleneksel yöntemler bir kenara bırakılmalı, bilimsel üretim teşvik edilmelidir.
- Kırıkkale'de girişimcilik ruhunun gelişmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

- İl nüfusunda teknik lise ve üzeri eğitim seviyesine sahip olanların oranı artırılmalıdır.
- Mahalle aralarında vergi kaydı olmaksızın; patates, soğan gibi sebze ve meyve vb. satan kişilerin vergi kaydı olan esnafımızı zora sokmaktadır. Aynı meslek alanında benzer işi yapan işyerleri sürekli çoğalmaktadır. Özellikle neredeyse her semtte BİM, A-101 gibi zincir marketler yer almaya başlamıştır. İlimizde ayrıca iki tane hipermarkette vardır. Bunlar birçok meslek alanında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkâr karşısında yüksek rekabet gücüne sahiptirler. Bunların sayılarına sınırlandırma getirilmelidir.
- Üreticiden ve imalatçılardan daha düşük fiyattan daha yüksek miktarda malı uzun vadede geri ödemeli alıp, bu malları piyasada esnaf ve sanatkârlardan daha düşük fiyata satabilmektedirler. Bu durum, esnaf ve sanatkârların zincir marketler ve hipermarketler karşısındaki rekabet gücünün neredeyse yok olmasına sebep olmaktadır. AVM sayısının artması ve her çeşit ürün satması nedeniyle, pazarcı esnafı, bakkal vb. esnafın yok olmasına neden olmaktadır.
- Çırak olarak çalışmak isteyen gençlerin giderek azalması sonucunda, çırak yerinde daha yüksek maliyetli kalfa veya usta çalıştırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda, kim zaman gelir düzeyi düşük olan esnaf ve sanatkârlar, kalfa çalıştırmayıp işyerlerinde çırak ve kalfanın işini kendileri yapmaktadırlar. Çıraklık ve eleman ihtiyacını karşılamak üzere, çıraklara devlet tarafından asgari ücretin 4/1 ödenmeli ve sigorta yapılmalıdır.
- Büyük işletmelerle karşılaştırıldığında, müşterilerine işyerinde kredi kartı kullandıran esnaf ve sanatkârlar bankalara daha yüksek komisyonlar ödemektedirler. Bu durum, küçük esnaf ve sanatkârın büyük işletmeler karşısında rekabet gücünü azaltmakta ve gelirlerinin azalmasına neden olmaktadır.
- Toptan satış amacıyla kurulmuş işyerlerinin perakende satış yapmaları küçük esnafın rekabet gücünü azaltarak gelirlerinin azalmasına neden olmaktadır.
- Esnaf ve Sanatkâr Odalarının yeniden yapılandırılmalıdır.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

KAYNAK

Kırıkkale TSO-Aralık 2021

Kaynak: TBB Risk Merkezi-Aralık 2021

Kaynak: Kırıkkale Ticaret Borsası-2021

Kaynak ESBİS-Aralık-2021

Kaynak- EKKK-Aralık 2021

Kaynak TÜBİS-Aralık 2021

Kaynak CİMER- 2021

Kaynak: TÜİK- Aralık 2021

Kaynak: Kırıkkale T.O. İl Müd.-Aralık 2021

Kaynak: KSTİM-Aralık 2021

Kaynak: <http://kultur.gov.tr> 2021

Kaynak: www.iskur.gov.tr 2021

Kaynak- SGK- Aralık 2021

Kaynak-İPKK-Aralık 2021

Kaynak- EKKK-2021

Kaynak- Ticaret Bakanlığı 2021

